

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECC

Rimski sestanek

1903 je bilo zadnjič, ko je francoski zunanji minister — takrat je bil to Delcasse — uradno bival v italijanski prestolnici, in sta sedaj Mussolini in Laval lahko dvignila pomen sedanega obiska tudi z obhajanjem 30 letnice, odkar so pota francoske in italijanske zunanje politike šla narazen. L. 1926 se je sicer Briand mudil nekaj dni v Rimu, toda obisk ni veljal italijanski vladi, ampak zasedanju sveta Zveze narodov, tako da je kujanje latinskih sester trajalo 30 let, ako izvajamo svečeno vojno, kjer ju je v isti tabor nagnal bolj »il sacro egoizmo«, kakor pa nesebična ljubezen in želja po iskrenem prijateljstvu. S tega vidika torej spada Lavalov obisk v Rimu, ki je bil že mesece in mesece napovedovan in skrbno pripravljani, med važne dogodke poveljne svetovne politike in pomeni brez dvoma velik prelom v osnovnih načelih, ki so dozdaj dajale smer mednarodni politiki.

Nasprotstvo, ki je izviralo iz ljubosumnosti in medsebojnega zagrenjenega tekmovanja, je imelo v Evropi zle posledice. Vsi smo jih čutili in vsako leto so postajale bolj neznosne. Iz njega se je rodilo neko načelno in dosledno nagajanje na vseh poljih mednarodne politike in kjerkoli je ena ali druga, Francija ali Italija, podvzela kakšno novo pobudo, je bilo čisto gotovo, da bo v najkrajšem času nasprotstva na to odgovorila s protipotezo. To nasprotstvo je zrahljalo moč mirovnih pogodb. Branila jih je Francija, nasprotovala jim je Italija. Oslabilo je voljo, da se ohrani politični red, ki so ga ustvarile mirovne pogodbe. Ohraniti ga je hotela Francija, prevrniti pa Italija. Doživeli smo naravnost čudovita presečenja. Ko je boljševiška Rusija najbolj rogovilila proti »kapitalistični Evropi«, ji je Italija šla ponujat roko. Ko je v Nemčiji rastele odpor proti obveznostim mira, ki je zaključil njen poraz v svetovni vojni, je pobuno javno podpirala Italija. Ko se je v srednji Evropi na Madjarskem rodila politika zloma in prevrata, je našla svojega zaščitnika v Italiji. Na razorožitvenih konferencah, za razorožitev na suhem ali na morju, sta si stali nasproti vedno le Italija in Francija. Če je Francija ponujala načrte za kakšne nove politične zveze, je bilo čisto gotovo, da bo prišla Italija z novimi v nasprotnem smislu. Tako je prišlo po tej poti tako daleč, da sta začeli obe porivati v Podonavje vsaka svoje načrte, na katere so se oblašali politični prijatelji ali intriganti ene ali druge. Položaj je postal neznesen in so zares vsi čutili kot razbremenitev upanje, da se bo sta Francija in Italija sporazumeli in da bo konec večnega nagajanja in rovarjenja, ki ne pusti malih narodov do mirnega življenja.

Znašli sta se Francija in Italija po 15 letih neprestanega nagajanja v avstrijskem vprašanju, kar je največja zasluga Hitlerjevega režima v Nemčiji. Tudi njuni prijatelji in zavezniki v Podonavju imajo glede Avstrije iste vidike. Avstrija mora ostati neodvisna država, da bo mogla zapreti prodiranje nemstva proti vzhodu. Avstrija je torej bila veliko izhodišče za iskanje sporazuma med italijansko in francosko politiko, pospeševala pa je njune napore hitlerjevska Nemčija, o kateri imata tako italijanska kakor francoska vlada temne slutnje, da bo nekega dne eksplodirala v smeri proti Podonavju. Izhodišče je bilo torej najdeno, a sedaj je nastalo vprašanje, kako zavarovati avstrijsko neodvisnost. Vsa, mesece trajajoča predpogajanja in tudi sedanji razgovori v Rimu so pokazali, da obstajajo nakopičene še velikeanske ovire. Italija bi rada obdržala nedotaknjena vsa dosedanja prijateljstva — Mussolini je to v svoji sobotni napitnici silno jasno povedal —, nadalje odklanja vsako splošno jamstvo za obstoječe meje, noče zavreči revizionizma in bi se končno rada zopet utaborila na Balkanu. A tudi Francija ima svoje zaveznike, ki jih noče zapustiti, ampak želi, da bi se njihov položaj z obzidom revizionizma in z jamstvom njihovih mej še bolj utrdil. Slednjič so pa tukaj še podonavske države same, mimo katerih se dve državi, četudi sta velesili, vendar ne moreta kar tako sporazumeti in jim diktirati svoje predloge.

Države Male zveze in Balkanskega sporazuma, ki so si z velikim junaštvom same postavile svoja politična jamstva s tem, da so se v imenovanih zvezah zbrale za obrambo svojih interesov, so Lavalovo potovanje k Mussoliniju pozdravile, to se razume, ker so francosko-italijansko tekmovanje v Podonavju in na Balkanu same najbolj kot neljubo breme občutile. Vendar se s tem niso odrekale pravici, da samostojno branijo to, kar jim je bitno, tudi na riziko ne, da bi s tem šle na roko italijansko-francoskemu zbljevanju. Zato je samo po sebi razumljivo, da ne more biti govora o kakšnem »podonavskem sporazumu«, dokler najbolj interesirane države same niso v polni moči svoje politične svobode ta čisto teoretični sporazum po merilih svojih koristi ali sprejele, ali ga pa odklonile.

Ceravno se je predsporazum, kot je bil dosežen na predvečer Lavalovega potovanja v Rim in ki je Lavalu tudi potovanje omogočil, sedaj v Rimu na podlagi osebnih razgovorov med obema državnikoma in v sled potrebnih nasvetov, ki so jih dale male države, nekoliko osušil ter skrčil na zelo splošno in površno pogodbeno besedilo, ki ga na drugem mestu objavljamo, ostane kot velik uspeh rimskega sestanka vendar le dejstvo, da iz slednjega Francija in Italija v vprašanju neodvisnosti Avstrije ne bosta več nasprotovali, marveč, da se bosta od primera do primera zvesto posvetovali, kaj je treba skupno ukreniti za Avstrijo, če bi bila njena neodvisnost in samostojnost ogrožena.

Mala zveza, predvsem pa Jugoslavija, te nove skupnosti ne bo ovirala v njenem koristnem delovanju, ampak bo, če se zanašamo na zelo stvarne smernice, ki smo jih v tem oziru pred par dnevi slišali iz ust našega predsednika vlade, vse napore za mir podprla. Lojalno, z dobro voljo in brez pridržkov. Toda, ker vemo, da podonavsko vprašanje ni vprašanje čuvstev, in da je avstrijska neodvisnost le del,

Mussolini in Laval sta podpisala:

Zapisnik priporočil o Podonavju

Airški sporazum pa je
dusežen na vsej črti...

Vsebinska pogodbe ostane še vedno tajna

Od našega posebnega poročevalca

Rim, 7. januarja. TG. Sporazum, ki je bil tik pred Lavalovim potovanjem v Rim dosežen še v Parizu po zgodovinskem sestanku med italijanskim poslanikom Pignattijem in Lavalom v uredi, 2. januarja, zvečer, se je po dvodnevnih razgovorih med Lavalom in Mussolinijem zelo skrajšal v obsegu, po vsebini pa se je silno posplošil. Prvotno sta mislila Laval in Mussolini podpisati — o afriškem sporazumu ne govorimo — samo eno pogodbo, razdeljeno v tri poglavja, ki naj bi bila predložena Avstriji in njenim sosedam, Romuniji in Poljski v podpis kot »skupen predlog« Italije in Francije o ureditvi Podonavja. Pri razgovorih v Rimu pa se je izkazalo, da sta oba državnika še silno daleč narazen, da so ovire, ki prihajajo razumljivo od strani malih držav, ki se bojijo novega pakta Štirih, prevelike, da bi bilo mogoče misliti na to, da bodo kdaj ti »skupni predlog« sprejeti in podpisani od koga drugega kot od Italije in Francije samih.

Splošna pogodba

Zato so sklenili, da bodo pariški načrt razbili v več pogodb, in sicer v

1. splošno pogodbo (procès verbal), ki je podpisana samo Francija in Italija in v kateri izjavita na svečan način, da hočeta odslej sodelovati na kolikor mogoče širokih področjih. Tej splošni pogodbi bo priključen poseben protokol, v katerem Francija in Italija »priporočata nasledstvenim državam Avstro-Ogrske, to je Nemčiji, Avstriji, Madjarski, Jugoslaviji, Romuniji in Poljski, ki so povabljene, naj »izjavijo obenem s Francijo in Italijo, da smatrajo za ohranitev miru koristno, da druga drugi pomagata ohraniti nedotakljivost njihovih ozemelj in da si medsebojno obljubijo vzdrževati se vsakega vmešavanja v notranje zadeve druge države ali vsakega delovanja proti obstoječim vladam. Kakor se vidi, iz tega besedila strogo izključena beseda »jamstvo« in so s tem ostala

vrata za revizionizem odprta. Besedilo pogodbe tudi ne pove ničesar, kaj je mišljeno pod »vmešavanjem« in »notranje zadeve«.

Posvetovalna pogodba

2. Posvetovalna (konzultativna) pogodba, ki jo skleneta zopet samo Francija in Italija, ki velja samo za njiju same in v kateri se obvezeta, da se bosta vedno med seboj »posvetovali, če bi nastala potreba, da bi bilo treba braniti politično neodvisnost Avstrije. Ta posvetovalna pogodba bi imela tudi zaključni stavek, »da bodo tudi nasledstvene države Avstro-Ogrske naprošene, da posvetovalno pogodbo podpisujejo.«

Zakaj so prvotno sestavljeno besedilo razbili v dve pogodbi? Zgodilo se je na pritisk Anglije, potem ko je nemški veleposlanik Hassel izjavil Mussoliniju, da Nemčija te pogodbe na noben način ne bo podpisala in bi s tem njena vrednost padla v vodo. Hassel je sporočil, da je Nemčija voljna pristati na to, »da smatra za koristno za mir, da se ohrani neokrnjenost ozemelj držav-sopodpisnic«, a da takšnega jamstvenega pakta za obrambo avstrijske neodvisnosti ne bo podpisala. Po dosedanjih vesteh torej izgleda, da bi »splošno pogodbo« podpisale tudi Madjarska, Nemčija in Poljska, poleg držav naslednic, medtem ko bi druge pogodbe ne podpisali Nemčija in Poljska.

Nič izrednega

Od razgovorov z različnimi diplomatskimi predstavniki, ki so v zelo živih odnosih z razgovori med Lavalom in Mussolinijem in ki jih srečam povsodi, dobi človek vtis, da se v Rimu ne bo zgodilo Bog ve kaj izrednega, razen afriške pogodbe, ki je velik dogodek, čeravno daleč in dosega želja, ki jih je Italija izrazila. Revizionizem je težko spraviti v sklad z nedotakljivostjo mirovnih pogodb. Ravno tako težavno je združiti stremljenja, ki gredo za ustanovitev direktorija velesil, kot ga želi Mussolini, s politiko zavezništva, ki ji je zvesta Francija.

Podpisali so štiri različne pogodbe

Rim, 7. januarja. b. Ponoči so se v francoskem poslanstvu vodila do polnoči pogajanja samo med Mussolinijem in Lavalom in pri tej priliki se je dosegel sporazum v vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu.

Agencija Havas je izdala potem sledeči uradni komunik: »Dosegel se je sporazum med obema vladama tako glede splošne evropske politike, kakor tudi glede francosko-italijanskih kolonialnih vprašanj.«

Do tega sporazuma je prišlo pod sledečimi okolnostmi: Po večerji v francoskem poslanstvu sta se umaknila Laval in Mussolini v poseben salon ter se razgovarjala med štirimi očmi. Ob gotovem času sta pozvala na razgovore tudi sotrudnike, ki so imeli med seboj pozneje daljše razgovore. Po polnoči sta se pojavila Mussolini in Laval med gosti, oba zelo zadovoljna in dobro razpoložena, ter sta izjavila, da sta se pravkar sporazumela, da bo končni sporazum podpisan tekom današnjega dneva, torej v ponedeljek. Poudarila sta, da bosta po podpisu sporazuma tako Mussolini, kakor tudi Laval dala časnikačem izjave.

Prvi, ki je prinesel vest o srečnem sporazumu, je bil slepi vojni invalid, narodni poslanec Del-troid, ki je Lavalu predstavil delegacijo francoskih bivših bojevnikov, ki živijo v Italiji. Laval je v odgovor na njegove pozdrave poudaril velike zasluge bivših bojevnikov, ki živijo v Italiji, za pomiritev med narodi in je končal svoj govor z besedami: »Pravkar sva se sporazumela z Mussolinijem.«

Obstajajo štiri sporazumi, ki se podpisujejo danes. Prvi sporazum obsega vse važnejše probleme splošne politike. Dva protokola rešujeta avstrijski problem, a četrta in zadnja obsega sporazum o kolonialnih vprašanjih.

Airški sporazum

Vprašanja, ki se nanašajo na Italijo in centralno Evropo, so bila rešena še večeraj dopoldne tako, da je za danes ostal le še kolonialni problem. Tudi ta je rešen v teku zadnje konference med Mussolinijem in Lavalom, ki se je vršila med štirimi očmi. Po tem sporazumu priznane italijanska vlada, da vse one ugodnosti, ki so jih uživali in so jih pridobili italijanski državljani v Tunisu, na temelju pogodbe iz leta 1896, počasi ugasnejo, nikakor pa ne pred letom 1965. Nasprotno pa izjav-

čeprev važen del tega vprašanja, ki vpije po pravičnih rešitvah tudi na drugih področjih, bomo najboljše podprli hvaljevredna prizadevanja Francije in Italije, če bomo ostali stvarni, ali, da se poslužimo tujke, realisti, kar lahko storimo z ozirom na naše življenjske pravice, na strnjnost naše države in na zavezništva, s katerimi smo se obdali.

Četrtajtož francoskim in italijanskim državnikom k njihovim naporom, da ohranijo mir v onem predelu Evrope, kjer mi prebivamo, veseli, da so se dolgoletna usodepolna nasprotstva med dvema velikima narodoma ublažila in da se je med njima pojavila iskrena volja za sodelovanje, bomo z vedrim čelom šli na ono bodočo konferenco, ki se nam oznanja zopet v Rimu, da tam neodvisno presodimo, če sporazum, ki se bo nocoj podpisal, krije vse življenjske potrebe našega trajanja kot samostojne slovan-ske države.

plebiscitom v Posaarju. 2. Gre za francosko-italijansko priporočila (procès-verbal) Avstriji, naj v vsem tako zvanimi državami naslednicami sklene konvencijo o medsebojnem spoštovanju določenih meja ter o medsebojnem nevmešavanju v notranje politične razmere.

Splošna evropska politika

Končno kar tiče splošnih evropskih problemov, sta se obe vladi načelno sporazumeli glede skupnega stališča v vseh vprašanjih varnosti in oboroževanja. Ta sporazum gre z osnovnega stališča, da bo potrebno okrepiti evropsko varnost s pomočjo cele vrste konzultativnih pogodb in pogodb o medsebojnem nevmešavanju, da se na ta način ustvari osnova za mednarodno izenačenje v oboroževanju. Na rešitev je načelno pristala tudi že angleška vlada tako, da se po mnenju mero-dajnih diplomatskih krogov ne more danes govoriti samo o italijansko-francoskem, temveč prav za prav o francosko-italijansko-angleškem sporazumu, ki bo največjega pomena za mednarodni razvoj v teku prihodnjih mesecev.

Laval pri sv. očetu

Vatikan, 7. jan. c. Francoski zunanji minister Pierre Laval je danes opoldne obiskal sv. očeta. Laval se je pripeljal v Vatikan točno ob 12.30 in je bil sprejet od vatikanskega guvernerja in zastopnikov državnega tajništva. Takoj se je uredil sprevod na čelu z Lavalom in francoskim veleposlanikom pri Vatikanu Charlesom Rouxom. Sprevod je šel do Klementove galerije. Nato se je Laval sam podal naprej v zasebno knjižnico sv. očeta, kjer ga je sv. oče že pričakoval. Sestanku ni prisostvoval nikdo drugi. Razgovor je trajal nad 50 minut in sta se pri tem razgovarjala predvsem o posarskem plebiscitu in pa o pripravah za sklenitev konkordata med Vatikanom in Francijo. Kar se tiče Posaarja, je Laval samo povpraševal, kakšno je stališče nemških škofov do onih vprašanj, o katerih se vodi plebiscit. Glede konkordata med Francijo in Vatikanom pa je bilo ugotovljeno, da so pogajanja že zelo napredovala.

Splah je bil zelo opazeno, da se je razmerje med Cerkvijo in Francijo v zadnjih časih silno zboljšalo. Pri Lavalovem obisku v Rimu so francoske cerkvene osebnosti iskreno sodelovale pri vseh prireditvah. Zelo je bila opazna posebno delavnost dominikanskega generala Francoza R. P. Gilleta, ki je imel več sestankov z Lavalom. R. P. Gillet se največ trudi, da bi prišlo do skorajšnjega tako zaželenega sporazuma med Cerkvijo in Francijo. Laval se je večkrat sprejel roko pod roko z dominikanskim generalom in se dal tako tudi fotografirati. Vse to dokazuje, kako zelo se je spre-menilo razpoloženje francoske politike do katoliške cerkve in njenih upravičenih zahtev po svobodi v republikanski Franciji. Pri vseh slavnostnih sprejemih in večerjah so bili navzoči vsi v Rimu biva-joči prelati.

Po sprejemu pri sv. očetu se je Laval odpeljal v francosko veleposlaništvo pri Vatikanu, kjer mu je državni tajnik kardinal Paccelli vrnil obisk. Zvečer bo slavnostna večerja v istem poslanstvu v palači Taverna, katere se udeležijo vsi dignitarji Vatikana in Kvirinala okoli Lavalu.

Uradno poročilo:

„Pogajanja so uspešno končana“

Rim, 7. januarja. c. Medtem ko je Laval obiskal sv. očeta in ves dan ostal v stiku z vatikansko diplomacijo, so se njegovi spremljevalci in pomočniki podali v beneško palačo, kjer so obenem z italijanskimi tovariši izdelali protokol in zapisnik vseh pogodb. Šele ob 18.45 popoldne se je Laval podal v beneško palačo, kjer sta imela z Mussolinijem zadnji sestanek, ki je trajal poludruge uro. Na tem sestanku je bilo še enkrat točno prečitano besedilo vseh pogodb. Nato sta Mussolini in Laval podpisala v imenu svojih držav protokol pogodb. Ob 20.30 se je Laval vrnil v palačo Fanese in prečital časnikačem sledeči komunik:

»Pogajanja, ki sem jih vodil v Rimu, so pozitivno končana. Moje upanje je izpolnjeno. Pogodbe med Francijo in Italijo so sestavljene in podpisane. Tako sem olajšal iskreno politiko prijateljstva med Francijo in Italijo. Afriške pogodbe stopijo takoj v veljavo in so torej že izvedljive. Jaz in Mussolini sva s skupno voljo rešila afriške probleme. Jaz nisem zapustil svojih zahtev in sem branil francoske interese. Prav tako tudi Mussolini ni odstopil od svojih zahtev in je branil interese Italije. S sporazumom sva tako ustvarila temelj za sodelovanje med obema vladama. Politika med Francijo in Italijo bo odtlej naprej politika popolnega zaupanja med obema državama.

Kar se tiče srednjeevropske politike, je bil podpisan »procès-verbal«, to je zapisnik ugotovitev ali priporočil. Ta »procès-verbal« je najvažnejši dogodek v vrsti diplomatskih pogodb zadnjega časa. S tem smo olajšali vsem zainteresiranim državam, da svobodno pristopijo k sodelovanju za mir v tem delu Evrope.

S sporazumom med Francijo in Italijo hočemo evropsko politiko privedi na novo moralno podlago in na tej hočemo delati za evropski mir. Upam, da bo naš klic za sodelovanje v tem smislu našel dober odmev povsod. Naši razgovori bodo tako začetek za srečen razvoj srednjeevropske politike. Sodelovanje med Francijo in Italijo je bilo potrebno za evropski mir.

Tako so pogajanja srečno končana. Z velikim zadovoljstvom sem stavil svoj podpis v imenu

Francije ob podpis svojega prijatelja Mussolinija, ki je podpisal v imenu Italije. Toda naše delo še ni končano. Mir zahteva trajno delo. Prišel sem v Rim z velikim upanjem in to upanje je sedaj izpolnjeno.

Zahvaljujem se državnemu podtajniku Suvichu in baronu Aloisiju za njuno pomoč in podporo. Prav isto zahvalo izrekam našemu veleposlaniku v Rimu de Chambrun in svojim sodelavcem. Zahvaljujem se tudi italijanskemu časopisju za podporo.

Nočem pa zapustiti Rima, ne da bi izrekel svojo globoko občudovanje do Mussolinija. Med nami je vzkliko iskreno prijateljstvo, ki mi bo v veliko čast. Zmeraj bom vesel, kadar bo prilika nanesti, da bi mogel z njim sodelovati.«

★

Konferenca Male zveze v Rimu

Rim, 7. jan. b. Fašistični listi poročajo iz Prage, da se v dobro informiranih češkoslovaških krogih trdi, da bodo verjetno prispeli v Rim vsi trije zunanji ministri držav Male zveze, ko se bo podpisovala avstrijsko-donavska konvencija. Fašistični listi posebno poudarjajo, da češkoslovaški tisk zelo objektivno komentira sestanek med Mussolinijem in Lavalom v Rimu in da pri tem posebno opozarja na prisrčno pisanje glavnega organa agrarne stranke Venkova in organa zunanje ministrice dr. Beneš »Česke Slovo«. »Česke Slovo« naglašuje namreč v nekem članku, da je Mala zveza zadovoljna, ker je francoski zunanji minister Laval vodil preliminarne pogajanja z Rimom z veliko opreznostjo in odkritostjo napram vsem, pri čemer je bil v stalni telefonski zvezi s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem. Mala zveza lahko mirne duše sprejme rimske sporazume, ker ti sporazumi ne odstopajo od političnih smernic, ki si jih je Mala zveza začrtala l. 1927. Češkoslovaška republika ni nikdar imela kakšnega spora z Italijo.

Komentar h komentarju

V svojem komentarju k vladni izjavi predsednika vlade g. Jevtića smo kot politično popolnoma neodvisno glasilo ugotovili, da kot lojalni jugoslovanski državljani in katoličani soglašamo s točkami tega govora, ki se nam zdijo za vodstvo državnih poslov predvsem važne, ne da bi menili, da boljše ali našemu pojmovanju in dejanskemu položaju ter potrebam še bolj odgovarjajoča ne bi bila mogoča. Zlasti smo pozdravili povdarek, ki ga je g. Jevtić polagal na ono mesto v svoji izjavi, kjer pravi, da bo njegova vlada »posvetila največjo pozornost na strogo izvajanje zakonov na pram vsem in vsakomur v popolni enakosti vseh državljanov in bo skrbela, da postane zakonitost ena izmed glavnih vrlin naše notranje politike, tako da se »kršitev zakonov ne bo trpela v nobenem primeru, pa najsi pride s katerekoli strani.«

»Jutro«, ki je smatralo za potrebno, da na naš komentar o vladni izjavi odgovori, se na vse kripke trudi dokazati, da gornjih besed g. Jevtića nikakor ne gre razumeti tako, kakor jih je gotovo z izjemo par na življenje in smrt s prejšnjimi, hvalabogu zakonitim načinom zvezanih pravkov razumela vsa javnost v Jugoslaviji — da se bo namreč zakon brez izjeme strogo spoštoval — ampak imputira novemu predsedniku vlade, da je njegovo pojmovanje zakonitosti v državni upravi približno enako onemu, kakršno je vladalo in, kakor vidimo, še vlada v onih krogih, ki so z nastopom vlade g. Jevtića izgubili monopol državne politike. Mi mislimo, da g. predsednik vlade sam odbija od sebe tako, kakor mi mislimo, gorostasno podkivanje, in se bomo raje držali tistega preprostega in naravnega tolačenja, ki jasno sledi iz besed g. Jevtića samih — tem bolj, ker jih g. Jevtić nikakor ni, kakor hoče to »Jutro« predstavljati, navezal na svojo izjavo o od nikogar ne osporjenem političnem narodnem in državnem edinstvu Jugoslavije, ampak na odstavek o reorganizaciji državne uprave, ki mora v prvi vrsti složiti na strogem spoštovanju zakona. Da je temu tako, sledi tudi iz dejstva, da zagotovo predsednika vlade, da bo namreč strogo spoštovanje zakona, ki stoji na strogem spoštovanju enakopravnosti vseh državljanov brez razlike stranke, merilo njegovega vladanja, očitno navezuje na neko politično izjavo cele vrste jugoslovanskih politikov in intelektualcev, ki je bila predmet živahne diskusije minulih dni in o kateri »Jutro« gotovo ni neinformiran. Mislimo, da s tem lahko zaključimo debato o tej zadevi v trdnem prepričanju, da bo vlada g. Jevtića svojo obljubo vestno in strogo držala ter baš z neizprosno primenjenjem zakona, ki mora biti vsakomur svet, na pram vsem državljanom enako, upostavlja ono stanje, ki je temelj državi in državljanske udarnosti ter zadovoljnosti.

Z ostalimi točkami, s katerimi se bavi glede našega komentarja »Jutro«, bi se pravzaprav ne izplačalo polemizirati, ker so tisto za lase privlečene in so le izraz velike zadrge, v katero je prišlo »Jutro«, ko je bilo pristojno, da naš komentar komentira. Tako na primer meni na podlagi tega našega komentarja, da smo se mi zado-

voljili z dekoncentracijo oblasti na banovinske samouprave, žrtvovali tako načelo avtonomije. Mi pa nismo rekli ničesar drugega, kakor da je treba smatrati v izjavi g. Jevtića med drugim kot korak naprej tudi obljubo, da se bo preljutni centralizem omilil po popolni dekoncentraciji oblasti, ki so jo prejšnji režimi sicer tudi obetali, toda jo niso niti začeli, kar je spričo dolge dobe, v kateri so imeli krinilo v rokah, gotovo dokaz, da je sploh niso resno mislili. Med pojmovanjem nove vlade o takim premaganju prelirane centralizma po razširjenju samoupravnega načela in prakse pa med našim pa ni nujno treba, da bi bila kakšna bistvena razlika, naj se potem to imenuje dekoncentracija, decentralizacija, samouprava, samokontrola v mejah državne celote ali pa kakorkoliže z latinskimi ali grškimi izrazi — bistvo je v tem, kako se bo to v praksi izvedlo in v koliko bo odgovarjalo dejanskim potrebam ljudstva ter duhu in napredku časa pa v prvi vrsti gospodarskim nujam! Gospodje pri »Jutru« pa naj jahajo svoje terminološke konjčke naprej kakor so jih odnesli...

Glede odnosa med cerkvijo in državo je »Jutro« v polemiki z nami nekoliko preobrnilo izjavo predsednika vlade, ki ni dejal, da »smatra kraljevska vlada kot dolžnost vsake veroizpovedi, da z njo skupaj deluje ne le na moralni in duševni okrepitvi naroda, temveč tudi na jačanju narodnega edinstva. Če se to pravilno razume, je seveda to tudi v tej redakciji lahko pravilno, samo da »Jutro« tudi v tem slučaju podstavlja tej stvari svoje znano strankarsko tolačenje. G. Jevtić sam je dal tej stvari tako točno formulacijo, da je tako tolačenje, kakor ga predpostavlja tudi v tem vprašanju »Jutro«, izključeno in bi bila zato dolžnost tega lista, ako bi hotel biti popolnoma objektivni, da tozadevno mesto v vladni izjavi prišaja dobesedno, ne pa prikojeno po svoji lastni mentaliteti. Predsednik vlade je namreč rekel: »Odnosni in sodelovanje med državo in priznanimi veroizpovedmi ob medsebojnem spoštovanju in podpiranju naj ohranjajo nacionalno edinstvo v smeri moralne okrepitve in duševne izpopolnitve najširših slojev našega naroda.« Kakor se iz tega jasno vidi, je predsednik vlade čisto točno v smislu cerkve same izjavil svojo željo, da bi se ljubezen, sloga, skupnost in solidarnost državljanov Jugoslavije, sloneča na krvnem sorodstvu in skupnih političnih ter državnih interesih in narodni kulturi, pospeševali in okrepili potom ene moralne in duševne okrepitve ljudstva po verskem in etničnem ter kulturnem dvigu vsakega in vseh, ki je edina in izključna naloga cerkve, katere se samoposebi umevno nikakor ne more direktno pečiti z nacionalno politiko in uredbo države — saj je ravno »Jutro« tisto, ki je to vedno na ves glas noč in dan oznanjalo, zabijevalo in zahtevalo!

Veseli nas, da se vendar enkrat vsaj v eni zadevi z »Jutrom« strinjamo, »Jutro« samo pa naj v prihodnje tako važne zadeve, kakor so vladne deklaracije, najtočneje in najvestneje, kakor se spodobi vsakemu pravemu državljanu, citira, da ne bo treba tako dolgih polemik.

Iz notranje politike

Nova vlada — delovna vlada. V svojem uvodniku piše »Vreme« o izjavi vlade B. Jevtića tudi tole: »Z izjavo je natančno označen značaj vlade B. Jevtića, ki je v prvi vrsti delovna vlada. Ona si je postavila za osnovno nalogo popolno reorganizacijo državne uprave in dekoncentracijo oblasti, kar prav gotovo ustreza razpoloženju vsega naroda; ta želi, da bi mu bila upravna oblast bližja, bolj pristopna in bolj poceni. Da bi n. b. bilo naprednejša in tendencioznejša razlaganja te reorganizacije, je vlada natančno pokazala smer in obseg te reforme. Izvršili bodo dekoncentracijo oblasti in banovine premeje vse kompetence, ki jih predvideva zakon o upravni razdelitvi države. To se pravi, da bo upravna oblast znatno razbremenjena, kar bo brez dvoma povoljno vplivalo na ekspektivnost in stroške uprave.«

Zagrebski »Obzor« je posnel glavne misli iz »Slovenčev« uvodnika o izjavi vlade g. Jevtića.

Nova skupščina — šle za nove poslance. Te dni so policajna oblast pregledala novo stavbo narodne skupščine in ugotovila, da je treba še 45 milijonov dinarjev za končno ureditev stavbe. Računajo, da bo nova stavba končno dokončana do jeseni, oziroma do prihodnje zime. Ker poteče mandat tej narodni skupščini v letu 1935., je malo verjetno, da bi sedanje poslance doletela sreča, da bi sedeli v novi stavbi. Skupščina je torej namenjena novim poslacem. Kakor znano, so stavbo začeli graditi že pred vojno; vojna je delo prekinila. Strokovnjaki sodijo, da je sejna dvorana premajhna; stavba je bila prvotno namenjena samo srbski skupščini.

Narodni klub» je imel te dni v Beogradu več sej, katerim je tudi prisostvoval gradbeni minister dr. Marko Kožul. Na sestankih so razpravljali o stališču kluba nasproti vladni B. Jevtića. Za predsednika kluba je bil izbran g. Nikola Preceć. — Minister dr. Marko Kožul je v nedeljo prisel v Šibenik, kjer so mu priredili prijateljski sprejem.

»Nač komentare« se imenuje nov tednik, ki ga je prišel izdati v Zagrebu Josip Sorić; to je tednik za gospodarska, socialna in kulturna vprašanja.

»Novi put«, ki izhaja v Beogradu kot glasilo »Jugoslovenske akcije« in je tudi priobčil program novega gibanja, ki so ga začasno označili »Jugoslovanski nacionalni pokret«, je v eni izmed svojih zadnjih števk prinesel članek »Neonacionalizem — neocetizem«. V članku je rečeno: Neonacionalizem hoče koncentrirati državo, ki bo edino lahko izvedla koncentracijo državnih sil in funkcij: korporacij, zadrug in sindikatov. V narodni delovni zadrugi bodo gospodarski činitelji predpisovali gospodarski načrt in racionalno organizacijo dela. Poedinec mora svoje koristi podrediti skupni zadrugi volji, ker je to tudi v njegovem interesu. Neonacionalizem v zadrugi državi teži, da spravi v sklad svobodo poedince z avtoritetno celoto. Neonacionalizem je gospodarski nacionalizem. Poteguje se za gospodarsko osvoboditev vseh narodov narodne skupnosti (zajednice). Kapital, imetje in delo so družabno orodje zajednice, so socialne funkcije, ki morajo vršiti javno službo narodu. V nacionalni delovni zadrugi mora obstojati solidarnost in sodelovanje vseh socialnih funkcij v načrtnem gospodarstvu in v socialnih dolžnostih. Neonacionalizem hoče vzgajati narod tako, da bo socialno čutil in ne samo individualno, to je, da se bo čutil vezanega z »načelo«, z narodno celoto. Neonacionalizem hoče s pomočjo gospodarskega in socialnega etatizma izvesti nacionalno, duhovno, moralno in etično revolucijo, da bi ob-

varoval narod pred komunizmom in brezobzirnim izkoriščanjem mednarodnega kapitala.

Članek je toliko bolj značilen, ker je list »Novi put« glasilo »Jugoslovenske akcije«. Poleg tega lista so program »Jugoslovenskega nacionalnega pokreta«, ki ga vodi g. Ljotić, priobčili še listi: »Otdadžina« (Belgrad), »Prelom« (Ljubljana), »Jugoslovenska reč« (glasilo Jugoslovenske akcije — Zagreb), »Narodna reč« (Subotica), »Budjenje« (Vel. Bečkerek), »Borba« (Maribor), »Seljake« (Požarevac), »Glas Podunavja« (Smederevo) in »Bojevnik« (Ljubljana). Po vsem tem obstoje med vsemi temi listi določene vezi?

★

Odličen poročni par

Belgrad, 7. jan. m. Danes dopoldne ob 9 se je poročila v tukajšnji katoliški cerkvi Krista Kralja v Krnski ulici gospodična Angelija Nedić, hčerka armijskega generala in šefa generalnega štaba g. Nedića, s pehotnim poročnikom g. Josipom Vukićem. Prijatelji mladega para, ki ga je poročil vojaški duhovnik g. Kotnik, so se zbrali v razsvetljeni cerkvi v velikem številu in izrekli svoje čestitke mlademu ženinu in nevesti. Pri poroki je imel na mladi par lep prilagodni nagovor vojaški duhovnik g. Kotnik. Med samim poročnim obredom je pa igral na orglah organist te župne cerkve g. Leopold Majdić.

Belgrajske vesti

Belgrad, 7. jan. m. Današnja nogometna tekma, ki se je igrala prvi dan pravoslavni božični praznikov med tukajšnjim sportnim klubom BSK in Gradjanskim, je končala z rezultatom 4:0 (2:0) za BSK.

Belgrad, 7. jan. m. V soboto zvečer je predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić sprejel belgrajnskega nadškofa g. Rodića in ostal z njim dalj časa v razgovoru o vseh važnejših cerkvenopolitičnih vprašanjih.

Belgrad, 7. jan. m. Jutri zvečer bo prisel semkaj zagrebski nadškof-koadjutor gosp. dr. Alojzij Stepinac.

Belgrad, 7. jan. m. Prihodnji ponedeljek bo ob 9 pop. v cerkvi Krista Kralja svečan božični operaciji nekega krakovskega zdravnika se je njegovo stanje tako poslabšalo, da so telefonično pozvali z Dunaja znanega zdravnika, profesorja Stiasnyja, ki je takoj z letalom odpoval v Krakov.

★

Plebiscit v Posaarju

Saarbrücken, 7. jan. b. V saarskem področju so že danes pričele glasovati posamezne kategorije delavcev, ki dne 13. t. m. ne bodo mogle sodelovati zaradi službe. Tu sem spadajo župani, občinski svetniki, policijski stražniki, železničarji, poštni nameščenici, nameščenici električne centrale in pištarnice. Vsi volivci bodo oddali svoje glasove do jutri popoldne.

Kiepara bolan

Krakov, 7. januarja. b. Po vesteh iz Krinice je hudo zbolel na grlu Jan Kiepara. Po sročaji operaciji nekega krakovskega zdravnika se je njegovo stanje tako poslabšalo, da so telefonično pozvali z Dunaja znanega zdravnika, profesorja Stiasnyja, ki je takoj z letalom odpoval v Krakov.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljiva pojemajoča oblačnost. Mraz. Padec temperature.

Iz domovine Lloyd Georgea

Septembra meseca 1926 je zadnji, veliki, nemški politik Stresemann dejal v Genèvi: »Stvarnik je vspravil ljudi različne krvi in podaril njihovi duši najsvetejši: materni jezik...«

Ime Wales je nano sirom sveta, zaradi bleščečega črnega antracita in ker nosi ime dežele vsakokratni britanski prestolonaslednik. Slovenci niti tega nismo imeli, ko smo pred dvemi desetletji stopili s svojimi željami pred svet. In valeski narod? No da, to so Angleži, bo menila večina bralcev. Valeski Kelt je Anglež, kot smo mi Slovenci bili Avstrijci. Če hodiš po tej deželi in govoriš z ljudstvom, se razvije pred teboj slika, ki je znana iz slovenske preteklosti: v hipu razumeš vsa vprašanja in težnje današnjega Walesa.

Stari Kelti so se delno naselili po britanskem otočju, dobro tisočletje pred Kristusom. Današnji Kelti že davno niso potomci čistega keltskega naroda, saj je stare Kelte preživel skoroda iz njihov jezik. Ob prihodu v te dežele so se pomešali s prvotnimi prebivalci (pleme: Homo mediterraneus), ki so bili majhni in črni, medtem, ko so bili Kelti svetli in visoki. Tako najdes dandanašnji v Walesu večino le temnolase prebivalce srednjevelike postave.

Pet desetletij p. Kr. r. so te kraje zasedli Rimljani ter jih vladali pet stoletij. Stara keltska kultura je bila izbrisana po rimljanski, le keltski jezik, stari spomeniki in njihovo bajeslovje je preživelo to dobo. Njim so sledili Anglosaksi, ki so delno uničili rimske sledove in bojevali hude boje z domačini. Za Anglosaksi so prišli Normani, a kljub tem so si Valezani dolgo ohranili prostost. Vladali so jim njihovi knezi.

Wales je bil priključen angleški kroni šele v 13. stoletju. Vpeljana je bila angleška zakonodaja, a v ostalem je narod obdržal nacionalno prostost. V samostanskih šolah so menihi podučevali valesčino in latinščino. V štirinajstem stoletju je valeska kultura dosegla najvišjo stopnjo razvoja in procvita.

Poangličanjeje Wallesa

V 16. stoletju je vznikla v Walesu luteranska ločina. Prva tiskana knjiga v valesčini je bil molitvenik, tiskan leta 1546 (toraj štiri leta pred Trubarjevimi abecednikom in malim katekizmom). Po mnogih prošnjah v angleškem parlamentu so Valezani leta 1567 dobili valeski prevod Novega Testamenta. Stari Testament je izšel dvajset let kasneje. Ti prevodi so sicer bili tiskani v interesu takozvane reformacije, a pripomogli so k ohranitvi jezika in postali temelj valeskega slovstva (kot Slovencem Trubarjev katekizem in abecednik) ter ga rešili propasti, ki je doletela večino keltskih narodov.

A z »reformacijo« je začela propadati narodna prosveta. Angleži so zaprli samostanske šole, v ostalih so pa uvedli angleški pouk s prevzevo, da dijaki z znanjem grščine in latinščine ne morejo posegati angleške visoke šole. In tako so leta 1571 odrezali bodoči valeski intelektualni svet od rodne kulture ter prepustili nje ohranitev prirostenemu kmetu. (Ali nismo vse to sami doživeli?) Kaj radi bi bili odvzeli kmetu tudi valesko biblijo, ko bi se dalo to praktično izvesti.

Poizkus narodnega preporoda

Tako je valeski izobraženec postal — angleški izobraženec. Le tu in tam je vzplamtel iskra nacionalne zavesti in rodila može, predstavnike valeskega slovstva in narodnega gibanja. V 18. stoletju so se pojavili: Ellis Wynne, prozist, podoben našemu Jurčiču, naš Prešeren pa je vtelesen po Grenwy Owenu. A kljub vsem prizadevanju številnih nacionalnih borcev je valeska kultura vidno ginevala v močnem angleškem valu. To je bila nujna posledica, saj ne moremo pričakovati od malega valeskega naroda, da stori to, kar se ni posrečilo nobenemu malih narodov v istih prilikah, da namreč ohrani brez gospodarske avtonomije nacionalno kulturo neokrnjeno. Mislim, da je bil Delisle Burns, ki je dojal: »Življenje vsake zadrge predstavlja s svojimi tremi vidiki — to je v političnem, gospodarskem in kulturnem pogledu — celoto«. Res je, noben narod ne more pokazati normalnega napredka, če mu odvzameš pravice

Poljsko-letonsko pobratimstvo

Samostojna pota Poljske

Varšava, 6. jan. Tg. V Davgavplisu (prejšnji Dünaburg) na Letonskem so bile večeraj in danes velikanske svečanosti v spomin na osvoboditev mesta od bolševiške oblasti. Poljska armada je poslala na svečanosti močan oddelek vojske pod poveljstvom generala Skvarczynskega, ki je bil povsod predmet silnega ljudskega navdušenja. Pri tej priliki so odkrili spominski ploščo, na kateri je zabeleženo, da je bilo »mesto osvobojeno po združenih naporih letonske in poljske vojske.« Letonski predsednik vlade Skujenjek je v dolgem govoru slavil junajstva Letoncev in Poljakov ter prisegel, da bo že spomin na ta veliki dan »za vedno združil letonsko ljudstvo na junajski poljski narod« ter pristavil, da je »novi porod poljske države tudi za letonsko eden največjih pojavov v zgodovini.« Za Letoncem je govoril tudi poljski poslanik Bečković, ki je poudaril, da je »sodelovanje obeh vojsk živa podoba skupnega stremjenja letonskega in poljskega naroda, da brani tla v bodočnosti, kot sta to storila v prošlosti, svetlinje narodne svobode.« Po vojaškem mimo-

Anglež o Nemčiji

Kitzbichel, 7. jan. b. Tu se mudi lord Harnsworth, sin lorda Rothermerea. Neki dunajski častnik je imel priliko razgovarjati se z njim in ga je vprašal glede njegovega obiska, ki ga je napravil skupaj s svojim očetom pri nemškem državnem kanclerju Hitlerju. Lord Harnsworth mu je odgovoril, da je potoval z očetom k Hitlerju, ker se je psihološki zanimaj. Lord Harnsworth trdi, da je dr. Schacht danes absoluten gospodar Nemčije in uživa tudi največje simpatije in zaupanje državnega kanclerja Hitlerja. Gölbbels in Göring sta samo še lutka, Lord Harnsworth je dejal, da je dobil vtis, da Hitler sedaj odklanja vsako politiko in da se hoče posvetiti samo gospodarskim problemom nemške republike. Na koncu tega razgovora je lord Harnsworth izjavil, da bo po mnenju njegovega očeta še letos izbruhnila vojna v Evropi. Tudi jaz sem istega mnenja, je dejal, vendar pa verujem, da se ji bo mogoče izogniti. Vsekakor pa, če pride do vojne, bo trajala le malo časa, ker nima nobena država za to na razpolago dovolj denarja.

samo do enega teh treh vidikov. In Valezani imajo dandanašnji pravico le do »lastne kulture«.

Izseljevanje

Posledica vseh brezuspešnih prizadevanj, do-seči vsaj gospodarsko prostost, je bila izseljevanje. Ze koncem 18. stoletja je začela emigracija. Morgan John Rhys je organiziral veliko izseljeniško akcijo, hoteč vspraviti v Ameriki novo valesko državo z lastnim jezikom. Kupil je svet v Pennsylvaniji, a ta kolonija je vsahnila zaradi politike Združenih držav, ki je hotela vspraviti iz priselencev različnih narodnosti nov narod — »nacio Združenih držav«. In slabejši je klonil močnejšemu. Izseljevanje se je kljub temu širilo in Valezani so se selili v Afriko, Brazilijo in Sirijo. Vse te kolonije niso preživele svoje narodnosti, razen ene v Argentini, kjer še danes, po sto letih bivanja v tujini Valezani govorijo svoj jezik. Čez stotisoč Valezanov živi danes v Združenih državah Amerike.

Umivanje jezika

Valeski jezik gineva od dne do dne. Srednji sloji govore le angleški (spomnite se našega »deutsches meščanstva«, intelektualci — nacionalisti govore oba jezika, a večina njih si je morala rodni jezik znova prilastiti. Le kmet iz severnega Walesa govori še nepopaceno valesčino.

Ko sem prvič vprašala v Angliji, kaj je z valeskim vprašanjem, so mi dejali: »Kaj pa hočejo Valezani, saj imajo celo lastno univerzo.« Pozneje sem bila v Walesu, kjer so mi to dejstvo potrdili z dostavkom: »Samo da je učni jezik angleški...«

Wales je industrijska dežela. Njegovi ogromni premogovniki so znani sirom sveta; njegova železna industrija je ena največjih na svetu. Če obiščeš danes rudniške predele, srečaš ob vsakem koraku največjo bedo. Svetovna kriza je tudi te kraje strašno prizadela. Ob stremljenju vseh držav uporabljati le lastni premoški, so v zadnjih starih letih zaprli našeto rudnikov v Walesu. Prebivalci neskončnih dolin so brez kruha. Zemlja ni oranica, podnebje je vlažno in neugodno za večino poljskih pridelkov. V severnem delu države je prebivalec pastir. Govejerejo so Valezani pričeli v srednjem veku opuščati. Lotili so se reje ovac, ki so jih vpeljali v deželo cistercijski menihi in volnena industrija je vzcvetela v severnem Walesu.

Na južnih, nabrežnih pokrajinah vidiš obdelano zemljo, ki pa je razdeljena v majhne parcele, ker tu ne obstoja dedna pravica enega samega potomca (isto sem opazila v Porenju v Nemčiji). Svet je tam razdeljen v take majhne dele, da bi jih mi, ki nismo vajeni veleposesev, imeli komaj za vrtove.

Z industrializacijo Walesa je začela kultura vidno pešati. Iz vseh krajev Velike Britanije so privrle v deželo delavci: Irci, Škoti in Angleži, ki so pripomogli k tem, da danes v obsežnih rudniških predelih Walesa nihče ne govori valeski.

Zdravstvene in stanovanjske prilike so obupne, zlasti danes, ko je večina prebivalcev brez dela in kruha. In narod ve, da bi mu bilo olajšala le lastna vlada, v kolikor je to v teh časih sploh mogoče. Tujec pač skrbi najprej za lastne otroke. Tako postaja želja po lastni gospodarski svobodi vedno večja in očitnejša, saj je dvajseta ura od bila in Valezani se zavedajo dejstva, da stoji pred prosvetnim in gospodarskim propadom.

V deželi izhaja le en dnevnik, ki je pisan v valesčini. Časopis »The Welsh Nationalist« je pisan v angleščini, saj govori od okoli 700.000 prebivalcev le 34% svoj rodni jezik.

Zelene ravni vidim, temna jezera in snežne gore — sredi smrekovega gaja se sveti belo zidovje mitrinega templja. Korotan pred 2000 leti! Sledovi velike keltske kulture so razstreseni sirom Evrope. In narod, ki je ustalil svoj dom in kulturo na britskih tleh, stoletja preden je prvi Anglež stopil na njegova tla, vzdihuje v zadnjih, nemočnih željah.

Bodočnost je v preteklosti. Vsako dejanje, vsaka misel je že bila in se bo porodila znova v bodočnosti. Je-li to upanje ali pečat smrti Valezanom?

M. M. D.

Bodu sta govorila letonski armadni poveljnik in poljski general, ki sta oba poudarjala, kako hoteta Letonska in Poljska v bodoče v svezah padlih junakov za svobodo združiti vse svoje napore za ustvaritev boljše bodočnosti.

Listi sklepajo iz tega, da so napor Poljske, da si ustvari trdno postojanko za svojo baltško politiko na Letonskem, popolnoma uspešni in da bo odsej poljska vlada lahko z večjo prožnostjo zasledovala svoj cilj, da spravi baltške države v politično in gospodarsko skupnost ter jo poveže tudi — Beckovo potovanje po skandinavskih državah je dokaz, da te želje obstojajo — s švedsko in Norveško. Zunanji minister Beck se je iz Stockholma danes vrnil v Varšavo. Pravijo, da bo sedaj ponovil poskus, da pride do sporazuma z Litvo in da se vključi v baltško zvezo, ustanovljeno 12. septembra 1934. V tej zvezi zatrujejo tukaj, da se bo Litvinov na svojem potovanju v Zenevo ustavil tudi v Varšavi, da stavi poljskemu znanemu ministru nekatera vprašanja, ki tičejo baltške politike poljske države.

Ponarejevalci denarja v Pešti

Budimpešta, 7. januarja, b. 14. t. m. se prične tukaj glavna razprava proti bivšemu madjarskemu ljudskemu kanclerju Matiji Rakosyju. Za razpravo vlada velikansko zanimanje. Državno pravnišvo dolži Rakosyja ponarejanja denarja, razbojništva in goljufije avstro-ogrške banke za znesek 3,5 milijard kron. Rakosy je pustil namreč razbiti bančne blagajne, iz katerih je vzel originalne ktišeje ter tiskal denar brez pooblaštljivosti banke. Razprave se namerava udeležiti tudi sovjetski poslanik v Londonu Ivan Majski, ki je prošil, da se mu rezervira vstopnica za razpravo. Največja senzacija na razpravi pa bo bitanje tajnega protokola za seje madjarsko-sovjetske vlade, ki so ga po 15 letih našli sedaj.

Val mraza

Dunaj, 7. januarja. b. Val mraza, ki je prišel iz sovjetske Rusije, je zajel kontinent do Kanala. Skoraj povsod je začelo snežiti in temperatura je zelo padla. Najhuši mraz je zavladal doseel na Poljskem in v vzhodni Romuniji. V Varšavi je temperatura padla na minus 25 stopinj Celzija, v vzhodni Romuniji pa celo na minus 30 stopinj.

Koliko je v Trbovljah revščine

Trbovlje, 6. jan.

Po seznamu, ki nam je prišel v roke, je v trbovlski občini 314 onemoglih in siromašnih, 7 družin brez hranitelja z 15 družinskimi člani, 40 brezposelnih, ki so poročeni s 168 družinskimi člani, 12 brezposelnih vdov in vdovcev, 7 ločenih brezposelnih, 311 samcev, 90 samic in 18 samic nezakonskih mater z 41 družinskimi člani, skupaj 958 oseb.

Onemogle podpira občina z majhnimi podporami, brezposelnim oženjenim se nudi pomoč, v kolikor je občini mogoče, za brezposelne samce in samice pa nima občina pravih nobenih sredstev, zlasti ne sredstev za izvrševanje najnujnejših javnih del. Zadnji zahtevajo sicer dalo, zaposliti pa morajo od slučaja do slučaja samo družinske brezposelne očete.

Obenem oskrbuje občina še 31 oseb v lastni ubožnici, izven občine pa podpira 18 onemoglih z denarno podporo.

V javni kuhinji se prehranjuje dnevno 1100

ubogih otrok aktivnih rudarjev, ki pri rudniku ne zaslužijo toliko, da bi preživljali očetje sami svoje otroke.

Stanje brezposelnih v naši občini ni niti teden dni enako. Z ozirom na majhen zaslužek pri javnih delih, kot n. pr. pri cesti Marija Reka—Št. Pavel radi oddaljenosti delo zapuščajo in si skušajo najti zaposlitev z boljšo plačo kje drugje, če jim pa to ne uspe, enostavno beračijo. Da se beračenje v občini omeji, bo izdala občina v kratkem nujno potrebne bloke.

Na občini je bil izvoljen pomožni odbor, čigar naloga je predvsem reševati problem brezposelnosti, ki se zaostre posebno sedaj ob pričetku zime. Ta odbor bo stopil v stik tudi z vsemi tukajšnjimi dobrodelnimi organizacijami in ustanovami, da se ustvari pomožna akcija na najširši podlagi. K sodelovanju bodo vabljeni tudi zastopniki tukajšnjih podjetij ter organizacij, ki se pečajo s socialnimi problemi delavstva in s podpiranjem siromakov.

Druga obravnava v tožbi dr. Tavzesa proti pošt. uradniku Fajdigi

Ljubljana, 7. januarja.

Danes je bila pred tuk. okrajnim sodiščem druga obravnava o tožbi vršilca dolžnosti poštne direktorja dr. Tavzesa proti poštному uradniku Hinku Fajdigi. Prva obravnava v tej zadevi je bila dne 29. novembra in je že tedaj vzbudila veliko pozornost. V prvi stopnji se je ta zadeva zaključila danes. Drugo obravnava je vodil sodnik okrajnega sodišča g. Josip Rus, navzočnega Hinka Fajdiga je branil dr. Vavpetič, odsotnega dr. Tavzesa pa je zastopal dr. Cepuder. Navzočnih je bilo tudi nekaj uradnikov poštnega ravnanstva. Na vprašanje sodnika Rusa, ali je možna poravnava, je obtožnik Fajdiga izjavil, da je dal že mnogo koncesij, nadaljnjih pa ne more več.

Sodnik Josip Rus je ugotovil, da je dr. Tav. es umaknil nekatere dele svoje obtožbe. Predvsem je umaknil tožbo na Fajdigo odgovor, ki ga je ta poslal vodstvu radijske postaje v Ljubljani, češ, naj »govore ob nacionalnih prilikah v radiu ljudje, ki bodo v nacionalnem, kakor tudi moralnem pogledu neoporečni.«

Ta točka je bila bistvena v vsej obtožbi in ker je bilo splošno znano, da je obtoženec predložil obširen dokaz resnice, je javnost pričakovala prav v tej točki mnogo zanimivih pojasnil. Ker je ta del obtožbe odpadel, tudi ni bil iznešen dokaz resnice. Zastopnik obtožitelja je to namreč storil zaradi izjave obtoženca, ki je naj bolj poudarjal, da mora dr. Tavzes dokazati, da je mislil prav njega. Dokaz resnice pa je sodišču predložil še subsidiarno.

Pač pa je obtožba vztrajala pri drugih žalitvah, tako na primer, da je Fajdiga izjavil o dr. Tavzesu: »Dokler bo ta žlikrof na direktorju, bom nosil brado!« Inkriminaran je zlasti izraz »žlikrof« in pa obljuba zaradi brade. Dalje je obtoženec Fajdiga, da je vedno popravil uradnice, kadar so govorile o »gospodu direktorju«. »Kakšen direktor, saj je le vršilec dolžnosti direktorja!« Inkriminaran je bil tudi odgovor reviji »Naš val«, ki ga je poslal Fajdiga na vabilo na naročbo: »Dokler bo pri radiu in pri predmetni reviji soudeležen na kakršenkoli način g. dr. Tavzes, prosim, da me s ponudbami ne nadlegujete!«

Dr. Cepuder pripominja, da se Fajdiga pogosto izraža o dr. Tavzesu kot o žlikrofu. Sodnik dr. Rus: »Gre za to, česar je obtožen.«

Prva priča, ki je bila danes zaslišana, je bila poštna uradnica Jospina Štubljava.

Priča Štubelj: »Obdolženca nisem poznala popreje, spoznala sem ga šele v poštному uradu Ljubljana VII. Naš urad obstoji iz dveh prostorov in sicer iz upravnikove sobe, ki se jo poslužuje upravnik sam in iz uradne sobe, kjer sem bila jaz, in še iz enega prostora za postarje.« — Sodnik: »Ali je rekel obdolženec: Dokler bo žlikrof na direktorju, bom jaz brado nosil.« — Obdolženec Fajdiga: »Nisem tega rekel! Rekel sem samo v šali, in sploh ne vem v kakšni zvezi, ker je od tega že precej časa: Dokler bo dr. Tavzes vršil dolžnost direktorja, tako dolgo jo bom nosil. Besede »žlikrof« pa mi nisem rekel.«

Priča Štubelj vztraja pri svoji izpovedi ter pravi, da se je mogla beseda žlikrof nanašati le na dr. Tavzesa. Priča pravi nadalje, da je obdolženec, ko je imenovala dr. Tavzesa za direktorja, dejal: »Kakšen direktor? On je vršilec dolžnosti direktorja!« — Fajdiga: Vem, da ima ona ozke zveze. Nisem mogel reči proti ženski kaj takega o svojem šefu. — Štubljava: Jaz nimam zvez. — Fajdiga: Sama se je hvalila, da pozna dr. Rapotoča in dr. Tavzesa. — Štubljava: Poznam, toda nimam nobenih zvez s tema.

Sodnik: (Štubljavi): Ali mi morete ponoviti način izražanja obdolženca, ker le na ta način si lahko ustvarim objektivno sliko. — Štubljava: Jaz sem ga vprašala, zakaj brado nosi. Gospod Fajdiga pa mi je odgovoril: »Dokler bo

žlikrof direktor (!) bom nosil brado.« — Sodnik: Gre le za žalitev v smislu, ki pa mora biti seveda podana z načinom izražanja. Dajte, pred očite nam, kako se je obdolženec izrazil. — Štubljava ponavlja tako kakor vedno besede, ki da jih je obdolženec izgovoril v uradu, ne more pa obnoviti zaničljivega tona, v katerem naj bi obtoženec popravil naslov »direktorja« v vršilca dolžnosti. V našem primeru stoji obdolženec pred nami kot državljani. To se mora tako objektivno podati.

Dr. Cepuder: S kakšnim tonom je rekel Fajdiga? — Štubljava: Meni se je zdelo, da je to žaljivo. — Sodnik: To pa morem le jaz doleteti.

Priča Glavič Katia iz Šiške: »Fajdiga je rekel, da dr. Tavzes ni direktor, ampak da je vršilec dolžnosti direktorja.« — Sodnik: V kakšnem tonu? Ali v žaljivem? — Priča: Nisem dobila vtisa, da v žaljivem. Drugega priča ni slišala.

Priča Ana Veselko, poštna uradnica iz Ljubljane, je bila zaslišana tretja. Sodnik (priči): »Ali kaj veste o žlikrofu?« — Priča Veselko: »Nič!« — Sodnik: »In v drugem slučaju: Ali je popravil ime?« — Priča: »Ne vem.«

Dr. Cepuder je v svojem govoru dejal, da ni obdolženec samo enkrat popravil besede direktor v vršilca direktorja, temveč večkrat, kadar se mu je le nudila prilika, ter je s tem poudarjal svoje omalovaževanje napram svojemu šefu, ki je kaznjivo po § 301. Hudo je žalil svojega šefa s tem, da je dejal, da bo tako dolgo nosil brado, dokler bo dr. Tavzes na pošti. Naši južni bratje dobro vedo, kaj pomeni taka žaljivka. To je izraz najgloblje duševne žalosti. Poleg tega je obdolženec imenoval svojega šefa še z žlikrofo, iz česar se jasno vidi, da je imel veliko veselje žaliti zasebnega tožilca. Kar se tiče njegove opazke na naročilnici, je izrečena tako omalovažujoče, da je sploh vsak dokaz resnice, da obdolženec ni žalil svojega šefa, nemogoč. Zaradi tega predlaga, da se obdolženec spozna za krivega.

Dr. Vavpetič: »Predvsem bi rad začel tam, kjer je končal zagovornik zasebnega tožilca, toda vzeta mi je možnost, da bi govoril o točki obtožbe, ki jo je zasebni tožilec sedaj umaknil, namreč, da je zasebni tožilec govoril v dotični točki, da je moralno in nacionalno neoporečen. Ta odgovor je, kot izhaja iz zasebne tožbe, v bistvu podan samo zato, da se poda zveza s prvo točko glede nacionalne in moralne neoporečnosti. Na drugi strani pa poudarjam, da ne gre v tem primeru za nič drugega, kakor za enostavno odklonitev naročilnice pri tem privatnem podjetju, kakor je priznal sam zasebni tožilec. Dr. Vavpetič je nadaljeval, da obdolženec radi tega ni naročil revije, ker je pri podjetju bil pač udeležen dr. Tavzes. Dr. Vavpetič je dejal, da tako on, kakor tudi vsaka oseba lahko odkloni sodelovanje pri tem ali onem trgovskem podjetju, ako je pri tem podjetju udeležen, ali pa, če sodeluje kaka oseba, ki mu ni posebno pri sreč.

Fajdiga: »Svojo odklonitev na naročilnici sem storil šele na tretji poziv!«

Dr. Vavpetič nadaljuje, da taka odklonitev še ne more pomeniti žaljivke, ker zares ni podano dejansko stanje za kleveto v odgovoru obdolženca na naročilnici.

Na drugi strani očita zasebni tožilec obdolženca, da ga je omalovaževal s tem, da je neprestano popravil direktorske nastave v vršilca direktorja. »Moram poudariti, je dejal g. dr. Vavpetič, da je to popolnoma objektivna ugotovitev in torej ta izrek od strani obdolženca ne more tvoriti dejanskega stanja kaznjivega dejanja. Gre torej samo za to, če je z izrazom tega objektivnega dejstva lahko ustvarjeno stanje kaznjivega dejanja. Obdolženčeve

izjave, da je g. dr. Tavzes le vršilec direktorja, pa niso škodovala ugledu zasebnega tožilca, kakor to predvideva § 301. Na drugi strani pa je pravilno gospod sodnik razumel, da je vsak subjektiven vtis tukaj popolnoma odveč. Na drugi strani tudi priča gospodična Katia Glavič ni izpovedala, da bi obdolženec na žaljiv način podajal izrečene besede. Tudi priča Štubelj ni mogla dokazati, da je šlo za dejansko kleveto oz. za žaljivke, ko jo je g. obdolženec popravil, kadar je imenovala g. dr. Tavzesa za direktorja, veled česar je treba obdolženca oprostiti. Subjektivno prepričanje Štubljave pa je nepravilno, ker je lahko pristransko, zlasti ker je ona kot poštna uradnica v odvisnem razmerju do svojega šefa in absolutno ne more tvoriti one osnove, po kateri bi se lahko smatrala žalitev za potrebno.

Preostaja torej le še žalitev »žlikrofe«. Da to samo po sebi ni nič žaljivega, je po mojem mnenju popolnoma jasno. Obdolženec se je izrazil na čisto slovenski način doma in se torej tak izraz ne more smatrati za zasmehovanje. Izraz je razumeti tako, kot je bil podan in tu naj torej velja in dubio pro reo, ker se izraza drugače ni moglo razumeti, kot na slovenski način. Beseda »žlikrof« bi bila edino žaljiva v danem slučaju le, ker gre za označbo nekega kraja, kjer je zasebni tožilec doma. Če je to žaljivo, bi bilo treba povedati, po kateri vsebini, torej v kakšno zvezo je spravljen zasebni tožilec. S tem je obdolženec le povedal, da je tožnik doma iz Idrije, kakor so tudi o Višnjegorcih itd. drugačni izrazi, da so iz Višnje gore. Če pa se smatra beseda žlikrof kot žaljivka, potem prosim, da se z ozirom na to, da je obdolženec priznal vse okolnosti in da je še neoporečen, ter da je bil psihično precej spravljen iz kontakta, vzamejo moja izjavljanja v poštev.

Dr. Cepuder se ob koncu dr. Vavpetičevega zagovora prične smejeti. Dr. Vavpetič: Gospod kolega! Tudi jaz bi se lahko smejal vašemu zagovoru, pa tega nisem storil.

Dr. Cepuder pojasnjuje z ozirom na izjavljanja g. dr. Vavpetiča, da se nekateri deli zasebne obtožbe niso umaknili iz bojazljivosti, marveč radi tega, ker je obdolženec pismeno in ustmeno izjavil, da ni mislil v obtožbenih odstavkih dr. Tavzesa. Dr. Cepuder vztraja pri svoji zahtevi, da je treba aplicirati zasebno tožbo v smislu izpovedi priče Štubelj.

Sodnik g. Rus nato izreče sodbo:

V imenu Nj. Vel. kralja se smatra obdolženec za krivega, da je zagrešil prestopke zoper čast po § 297 s tem, da je imenoval zasebnega tožilca z »žlikrofo« v zvezi in na tak način, kot je izpovedala priča Štubelj, in se kaznuje v smislu § 71 na 420 Din denarne kazni ter na povračilo stroškov kazenskega postopanja, v kolikor odpade na ta del obtožbe.

Zvesta služba:

52 let pri oo. trapistih v Rajhenburgu

Rajhenburg, 6. januarja.

Težko je najti moza, kakor je Franc Budna iz turbine. Ze v 75. letu starosti — pa vedno pri delu. Od zgodnje mladosti ga spremlja tesarska sekira v roki in poštena duša v telesu. Mizarsko-tesarskega dela se je učil pri dobrem, že zdavnaj pokojnem mizarskem mojstru Francu Pongracu, nekdanj slavnom obrtniku v Rajhenburgu. Takoj po prihodu francoskih trapistov v Rajhenburg je nastopil službo tesarja-mizarja za samostanske potrebe. Ob strani francoskih bratov se je naučil francoščine, ker je bil z njimi na skupnem delu celih 33 let. Bil je spoštovan od gg. predstojnikov samostana — uporabljali so ga celo kot informacijsko osebo tukajšnjih slovenskih šeg in prilik, v katere se je morala francoska družina trapistov vživeti. Zadnja

služba tesarja-mizarja za samostanske potrebe. Ob strani francoskih bratov se je naučil francoščine, ker je bil z njimi na skupnem delu celih 33 let. Bil je spoštovan od gg. predstojnikov samostana — uporabljali so ga celo kot informacijsko osebo tukajšnjih slovenskih šeg in prilik, v katere se je morala francoska družina trapistov vživeti. Zadnja

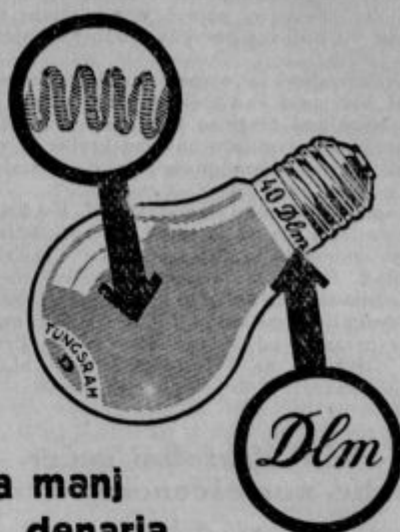
STARSI!

Otroku, ki obiskuje šolo, dajte, ako ie slaboten, poučiti vsak dan zjutraj in zvečer malo žličico okusnega »ENERGINA«, za krepitev krvi živcev in teka. Otroci, ki redno temliejo »ENERGINA«, imajo dober tek in so odporni zoper vsa obolenja »ENERGINA« za lačanje krvi živcev in teka dajte dekletu med 10 in 17 leti, ako ie slabotno. To ie prehodna dekliska doba, ko se mora vsako dekle okrepiti »ENERGINA« dajte vsakemu članu rodbine, ki nima teka. »ENERGINA« dajte vsakemu članu rodbine, ki ie malokrven

»ENERGINA« se dobi v lekarnah v steklenicah po pol litra; 1 steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 19.147/33.

Do 20% več svetlobe

za manj denarja

TUNGSRAM
nitka v dvojni vijajnici
svetlobna množina v dekalumenih

V smislu § 280 kazenskega postopka pa se obtoženec oprosti prestopka zoper čast v smislu obtožbe, da bi bil žalil tožilca s svojo pripombo na naročilnici in da bi izrekel kleveto s svojim odgovorom na vabilo revije »Naš val«, ker je bil pač upravičen, da pove svoje motive in kritiko, zakaj se na revijo ne naroči, ni pa s tem žalil dr. Tavzesa; enako tudi popravljanje naslova »direktor« v »vršilca dolžnosti direktorja« ne pomeni nič žaljivega, neresničnega, niti ni bilo izrečeno v zaničljivem smislu. Za te dele obtožbe se obtoženec torej oprosti.

Zastopnik obdolženca dr. Vavpetič si je pridržal 3 dnevni rok izjave o pritožbi. Zastopnik zasebnega obtožitelja dr. Jos. Cepuder se ni izjavil. Sodnik Jože Rus: »Končano!«

Gibanje prebivalstva v l. 1934

V mestni župniji Slovenjgradec je bilo preteklo leto rojenih 47, od teh 17 domačih, 30 tujcev v bolnišnici; umrlo jih je 61, od teh v bolnišnici 50 tujcev, 10 pa domačih; poročenih je bilo 9 parov. Sv. obožjal je bilo podeljenih 21.900.

Sentjernejska fara, ki je na Dolenjskem ena izmed največjih, izkazuje za preteklo leto naslednjo statistično sliko: Rojenih je bilo 156 oseb (91 moškega in 65 ženskega spola). Lani je bilo rojenih 179 oseb, predlanskim 180; torej se, po besedah g. župnika, tudi pri tem poznajo posledice krize. — Umrlo je 72 faranov (35 moškega in 37 ženskega spola). Trije možje so tragično umrli nasilne smrti. Posestnik Pavlič iz Stare vasi je bil žrtev fantovskega pretepa, Tomšiča Antona z Apne-hika je ubil njegov pastorek, Brdlik Franc z Bana pa je bil ubit na sveti večer v borbi z orožniki. — Odklicanih je bilo 43 parov, poročenih pa doma 31. — Poleg drugih milosti je bilo v dušni blagor faranov podeljenih tudi 35.800 sv. obhajil in tolažil svete vere. — Prirastek prebivalstva za 84 novih članov je vsekakor razveseljen in obenem lep dokaz za pravno in kulturno višino našega naroda!

Slovenec - kralj Eskimov

Po pismih slovenskega izseljenca Janeza Planinška priobčeje Anton Podbevšek.

Komaj 18 leten je odpotoval v Leoben, kjer je bil nekaj časa rudar, od tam pa ga je kopnenje po tujih deželah vedlo v Francijo. Toda tudi tam ni dolgo zdržal. Vkrca se je na prekoceaneški parnik, kjer ga je med vožnjo okradel neki Španec, za kar ga je mladi Planinšek pošteno pretepel. Boječ se posledice, se je takoj, ko se je izkrcal v Newyorku, odločil skupaj z nekimi Poljaki in devetimi Irei, da si zgradi farmo v Kanadi, ki so jo prav takrat, okoli leta 1910, začeli močno kolonizirati. Planinšek in tovariši so dobili 150 oralov zemlje in so pridno kmetovali. A tudi na farmi ni Planinšek dolgo etrpel. Mikalo je bil najbrž zlato, ki so ga začeli odkrivati v severnejših pokrajinah.

Okoli leta 1912, je Planinšek odrinil čisto sam v neznane, divje severne dežele, kjer je prebil do leta 1928, ne da bi kam pisal ali pa sam prejel kako pošto. O tem, zakaj se tako dolgo vrsto let ni nikomur javil, izvem nekaj malega iz njegovega drugega pisma, kjer pripoveduje:

»Seveda se mi je smililo ubogo ljudstvo in sem mu skušal pomagati, kolikor je bilo v mojih močeh in tako sem odlašal s povratkom nazaj proti jugu med sebi enake.«

In pozneje:

»Dokler ni zamrlo v meni vsako človekoljubje, sem živel med njimi, toda tega ti ne morem vsega opisati, kajti vsak dan sem imel svoj dogodek in vsega tega ni mogoče spraviti na papir v enem samem večeru.«

Po njegovih pismih sodeč, je moral doživeti silne duševne pretresljaje, da je vzdržal tako dolgo brez vseh stikov z domačimi. Končni posledek teh pretresljajev je bil, da se je Planinšek takoj, ko je prodira do njega vest, da je izbruhnila v Evropi svetovna vojna, napotil proti jugu, da se tudi jaz udeležim krvavega plesca. Kako velik skok od njegove velike ljubezni tudi do njemu docela tujih soljudi pa do sklepa, da se tudi on sam udeleži svetovne morije!

Ko se je Planinšek pozneje umiril in je prešel obup v njegovem srcu, je toliko bolj elementarno — morda prav zavoljo tega, ker je bilo predolgo zadrževano — bruhnilo na dan njegovo veliko kopnenje po rojstnem kraju, po domačih in po domovini.

Vzroki, zakaj sem se odločil objaviti sedaj njegova pisma, so tile: njegovo izredno fantastično življenje, ki ga izpolnjujejo številna potovanja in brez dvoma velika ljubezen do samote in do narave, ljudski pesnik-popotnik, ki občuti tragiko življenja in pesnikuje po svojem lastnem priznanju zato, da ne pozabi ma-

terinega jezika, klic krvi (kako rad bi prišel domov, a še ne more), širina duha, zato veliko obzorje in svobodno gledanje na svet (stanovske razlike med ljudmi ostanejo nanj brez vsakega vpliva), nepremagljiva želja, da spozna čim več sveta, čista pravost in končno ljubezen do nevarnosti, obenem z njo pa zaupanje v svojo zvezdo.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da je Planinšek samouk, brez prave šolske izobrazbe, da mu je izobrazbo dalo zgolj njegovo burno življenje, s čimer pa nočem reči, da bi bila ta izobrazba manjvredna. Ne eden zadnjih vzrokov je tudi ta, da se močno bojim, da Planinška ni več med živimi.

Njegovo zadnje pismo je datirano z dne 12. avgusta l. 1931. Če bi bil še živ, bi prav gotovo pisal, posebno pa še z Bahamskega otočja, kamor je napravil 8000 milj (skoraj 15.000 km) dolgo potovanje z navadnim indijanskim čolnom, od teh 75 in pol ur po odprtem morju, kjer ga je tudi zasačil vihar. Zakaj je predvsem napravil to dolgo pot iz skrajnega severa na skrajni jug? Kakor sam pravi, zaradi tega, da si pozdravi obisti, na katerih je trpel že od l. 1914., in da se okrepi tudi mala lnez, ki je pokazala znake jetike.

Ko prosim slovensko-ameriške liste za ponatis teh vrst o Planinšku, izrekam nado, da bodo mogoče ti izsledili, kaj se je zgodilo s kraljem Eskimov in z njegovima otrokoma: Tomyjem, princem Golega ozemlja in Inez, »princezino Golega ozemlja«, ki so jo Eskimi skoraj po božje častili. Hotel bi, da so še vsi pri življenju.

Moje upanje pa je zelo majhno. Vzbuja mi ga zgolj nekaj besed iz Planinškovih pism: »Meni ni več za civilizacijo... Spodetka sem hrepel po sebi enakih, ko pa sem bil par dni v mestu, sem si želel nazaj v samoto.« (Tretje pismo.) »Vrniti se hočem nazaj v severne pokrajine, kajti opazil sem, da jaz ne spadam v civilizacijo. Bil sem predolgo na prostem.« (Zadnje pismo.)

Planinšek se je nameraval vrniti v arktične kraje — kot bomo zvedeli na koncu iz poročila v »The Tribune« — zopet s čolnom, in sicer ob obali Atlantskega oceana. Če je res mrtev, bi njegova smrt pomenila veliko izgubo tudi za znanstveni svet. Planinšek je razkazoval med vožnjo s čolnom skozi Zedinjene države bogato zbirko edinstvenih fotografij in neznanih dežel ob Severnem Lednem morju. Iz poročila tudi izvem, da je potovala njegova odprava — preden je nastopila svojo slovito vožnjo s čolnom — s pasjo vprego več mesecev, ne da bi srečala kakega človeka! Prevozila je 2' rek in 195 jezer! Čoln je prenesla mimo 195 ovir — večina padov.

Ko so se mu časnikiarji čudili, kako je mogel prevoziti Mehški zaliv, kjer voda zelo dere, jim je smejec se odvrnil, da je prevozil na severu 56 milj (okoli 66 km!) dolge, deroče reke v eni uri 35 minut, in to cik-cak med samimi skalami! Poleg fotografij je moral biti silno za nimiv njegov dnevnik, v katerega je zapisoval vse, kar je doživel na Golem ozemlju.

Nadaljevanje.

Ljubljanske vesti:

Uspešno zborovanje „Živalce“

Razmere v društvu rejcev malih živali „Živalce“ so se zadnje čase popolnoma uredile, tako, da se je mogel redni občni zbor, ki se je vršil sredi pri »Šestici«, poteti v popolnem redu in miru ter so bila vsa poročila z odobravanjem sprejeta.

Občni zbor je otvoril predsednik društva, mestni vrtnarski ravnatelj g. Lap, ki se je ugodno spominjal tragično umrlega kralja Aleksandra ter izrazil zvestobo novemu kralju in vsej domovini. V nadaljnjem govoru je poudarjal velike uspehe dela „Živalce“.

Tajniško poročilo je podal g. M. Pečovnik, ki je naglašal, da si je društvo v preteklem letu gromotno pomagalo in da se je društvo znebrilo svojih dolgov ter da more sedaj posvetiti vso pozornost strokovnemu gojenju in gospodarstvu z malimi živalmi. Članstvo je klub izstopu nekaterih članov naraslo od 587 na 644 članov. Prvo razstavo „Živalce“ na velesejmu je obiskalo okrog 7000 obiskovalcev, drugo pa nad 12.000.

Božični družabni večer polic. nameščencev

Po tradicionalnih običajih v raznih državah Evrope se pridobitni krogi za vsa letni trud, napor, v službi oddajo polic. straži in osebno policijskim nameščencem s tem, da jih na božični večer ali pa na Silvestrov dan obdarujejo z darili in denarju kakor tudi v naravi. Marsikateri izmed bravcev je že opazil v kakem dnevniku celo sliko, kako je občinstvo obdarilo omenjena večera prometne stražnike z darili, da so bili, ako ne pretiramo, na cesti celo zabarikadirani s košarami daril in drugih darov.

Pri nas pa te dobrote naši čuvarki javne varnosti niso vedeli v tem pogledu, pač pa pridobitni krogi vsako leto zelo radi posejajo v obilnem številu njihove tradicionalne zabave.

Zaradi obče žalosti ob tragični smrti viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja se vrši v soboto, 19. januarja v veliki dvorani hotela Union božični družabni večer Podporne zadrage policijskih nameščencev in upokojencev, na katerem bo imel prvi javni nastop moški pevski zbor Ljubljanske policijske straže pod vodstvom pevovalca policijskega stražnika Mavricija Slatnarja. Poleg tega nastopita tudi solista g. Rika Nepužan in g. Drago Zagar, dalje pevski zbor »Sloga« in pa godba tega društva.

Čisti donos te dobrodelne prireditve se bo delil fondu za poslatve spomenika blagopokojnemu viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju in podporne skladu zadrage.

Pričakuje se, da se bodo ljubljansko občinstvo in pridobitni sloji našega mesta udeležili v obilnem številu tega zabavnega večera ter to dobrodelno prireditev po svojih močeh tudi finančno podprli.

★

○ Karitativna zveza v Ljubljani vladno vabi vse prijatelje karitativnega pokreta k tretjemu predavanju, ki bo danes (8. jan. 1935) ob osmih zvečer v beli dvorani hotela »Union«. Predava p. dr. Roman Tominec o temi: Katarina Sijenska — velika žena v velikem času. — Vstop prost.

○ Krajevni odbor Vincencijeve konference pri sv. Krištofu v Ljubljani smatra za svojo dolžnost, da se v imenu bednih, v naši fari živečih, zahvali vsem, ki so pomogli z delom in darovi lajšati njih bedo. Bog plačaj stotero, zlasti vsem tistim ljubljanskim trgovcem, ki so se na prošnjo društva res s tako lepimi darovi v živilih in blagu oddolžili stradalajočim. Prav posebno hvalo smo pa dolžni bivšemu banu g. ministru dr. Marušiču in upravnemu odboru »Vzajemne zavarovalnice« v Ljubljani za znatno denarno pomoč. Ne smemo pa pozabiti tudi na skoraj neopažene gg. člane, zlasti ne gospe članice te človekoljubne organizacije, ki so skozi celo leto živeli v neprekinjenem stiku z bednimi. Saj njim gre hvala, da so se dobili darovi delili skozi celo leto kolikor pač mogoče pravično in racionalno s prihajajočimi sredstvi. Leto dni obstoja ta organizacija. Težak je bil pričetek. Vendar se je z vsestranskim sodelovanjem ubližilo marsikatero zlo. Krona vsega dela za božjo čast, bednim pa v olajšavo, je bila pa gotovo prva božičnica. Uboji so odhajali res hvaležnih src. Se enkrat Bog plačaj vsem.

○ Zrtve Krvave. Prejšnji teden se je ponorečil pri smučanju na Kravcu ravnatelj Kmetijske družbe g. ing. Bogdan Ferline. Zlomil si je nogo v členku. Zdravljenje bo trajalo dalj časa; zdravi se v štajmerjevem domu.

○ V počestitev spomina blagopokojne gospe Rezičke Ogrizek v Sv. Križu pri Rogasški Slatini

Kulturni obzornik

Arnošt Adamič: Dva mimo smrti

Roman za mladino — Ljubljana, 1934

Ta roman za mladino, pisan pod geslom »Čuvajmo Jugoslavijo!«, je v stvari samo stara romantična zgodba, kot smo jih vajeni že od časov Ciglerja in Kristofa Smida, samo, da namesto roparskih napadov ali francoskih vojska nastopa njih Deček Jovo iz Prizrena bezi z materjo, ki v zametu že koj na meji zmrazne, njega pa rešijo. Rešitelj pa izve, da mora reševati prav za prav ubiti, ker je z njegovo rodbino v krvni osveti. Toda sin njegov Suljo zbeži z Jovom, da ga reši, ali s tem si zapre povratek domov. Samo to — in nič več — se izve takoj v prvih poglavjih. Vsebinsko ostalih pa je samo pomikanje obeh prijateljev skozi Albanijo, kjer srečata kralja Petra, in Črno goro, kjer zbolijo Suljo in ga reši Jovo, in še dalje na morje, odkoder greta na solunsko fronto. Po zmagi jih vodnik Marko povelje na Suljin dom, da se nekrvavo pomirijo razprte družine. Jovo in Suljo se pobratita in končno — Jovo zasnuje Suljino sestro, ki mu izda, da jo ves čas skrbelo za grob njegove matere. — To je vsebina dela, ki si laeti ime »romana«, pa je čisto navadna diletantska zgodba, vse preveč naivna za sodobno mladino. Umetniška vrednost pa je temu enaka: kajti povest je nenazorno pisana, brez napetosti in psihologije; površina v opazovanju, tako zunanem kot notranjem, ter ni nikakršen pozitiiven donosek k naši mladinski književnosti. —

Tone Čufar: Polom

(Drama v treh dejanjih.)

Marksistična založba »Ekonomska enota« je v prvem zvezku svoje »leposlovne biblioteke« izdala dramo »Polom« znamenitega delavca-pisatelja Čufarja. Drama je zasnovana na znanem na-

Poročilo o blagajni je podal g. Privšek. Poročilo je bilo ugodno ter so ga zborovalci z zadovoljstvom sprejeli na znanje. Gospodarsko poročilo je podal g. A. Vodnik, ki je zlasti poudarjal, da ima društvo že lep inventar, ki je tudi že ves plačan. Na predlog revizorja Strickbergerja je bila odboru soglasno izročena razrešnica.

Zelo zanimiva so bila poročila posameznih odsekov, kakor perutninarkega, kuncerejskega, ptičerejskega in drugih. Odseki so pokazali veliko živahnost v svojem delu.

Soglasno so bili sprejeti vsi predlogi uprave glede spremembe pravil.

Pri volitvah so bili nato soglasno izvoljeni: za predsednika A. Lap, mestni vrtnarski ravnatelj, podpredsednik orožniški kapetan M. Radič, tajnik M. Pečovnik, blagajnik Iv. Babnik in urednik glasila L. Paljk. Izvoljeni so bili še drugi, po večini dosedajni odborniki ter načelniki posameznih odsekov. V najlepšem soglasju ter z upanjem na uspešno prihodnje delo je bil občni zbor zaključen.

daruje za reveže Stolne Vincencijeve konference v Križankah vrtdka B. Motoh v Ljubljani 200 Din. Bog povrni!

○ Podporno društvo za gluhanemo mladino izreka najtoplejšo zahvalo vsem znanim in neznanim dobrotnikom, ki so razveselili naše gluhanemo malčke z najrazličnejšimi igračami.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes in jutri ob 8:

INGA IN MILIJONI

Brigita Helm. — Cene: Din 2,50, 3,50 in 4,50.

○ Prijeta tatca jaje. Včeraj je bilo na življenjskem trgu sicer prav mirno in zaradi mraza ženske niso predolge postajale po trgu, temveč je vsaka kar hitro nakupila, kar je potrebovala, nato pa odhitela domov. Pač pa je okoli 10 dopoldne nastal na trgu nepričakovano velik hrup in vpitje. Ena izmed jajčaric pod steno Mahrove hiše je pričela vpiti: »Joj, okradena sem! Jajca mi je ukradla! Taka fina gospa, da je sram niti! Za okradenko so se drle druge jajčarice in res se je cel roj žensk, z nekaterimi moškimi seveda, zagnal za osumljenko, ki je tekla proti zmagovitemu mostu. Pod Jugoslovansko tiskarno jo je zagledal stražnik, opozorjen od vpitja žensk. Stražnik si je naglo izposodil kolo, hitro dočel žensko in jo odvedel nazaj k jajčaricam. Okradena ženska je izpovedala: »Res je, ta mi je ukradla jajca. Kupila je samo tri, nametala pa jih je cel kup v košaro! V torbici so res našli 18 jajc, za katere je trdila jajčarica, da jih je pobrala njej. Prijeta ženska je morala vrniti jajčarici jajca. Druge ženske pa so vmes vneto zatrjevale: »Oh, to poznamo, ta pogosto krađe. Jabolka je krađa, pri mesarjih je krađa, krađe, kjer le moreš. Stražnik je nato prijeto žensko odvedel na policijo. Tam so ugotovili, da gre za neko posestnico iz okolice Ljubljane, ki sploh trpi za to navado, da krađe na življenjskem trgu. Ovadena bo sodišču.

○ Po znanih vstopnini 2,50, 3,50 in 4,50 Din ima kino Kodeljevo predstave vsak torek in sredo ob 8. Danes in jutri predvaja film »Inga in milijoni« z Brigito Helm.

Videm ob Savi

Mohorjeve knjige so letos prišle nekoliko pozno. Kljub hudi krizi, ki vlada med ljudstvom, in kljub neravno preveliki župniji, smo v preteklem letu dosegli častno število 90 Mohorjevih naročnikov. Upamo, da tudi letos to število ne bo padlo.

Poročila sta se Rupert Uršič, kmečki sin iz Vidma, napeljenik gasilcev in dolgoletni vnet sodelavec pri kat. slov. prosvetnem društvu, in Stelka Geršakova, hčerka gostilničarja in cerkvenega ključarja na Vidmu. Naj rosi na novorojenca blagoslov iz neba!

Zagorje

Podjetnost tatov še ni ponehala. Ponovno so vlomili v hišo g. F. Flora v neposredni bližini cerkve. Odnesli so precej suhega mesa, perila in sploh vse, kar je bilo na razpolago. Nekaj plena so raznesli v bližini potoka. Izgleda, da poznajo prav dobro krajevne razmere. Orožniki jih pridno zasledujejo.

Zagorski »Jutrovc« dopisnik se huduje nad streljanjem na svetli večer in Silvestrovo noč. Silšal je pokati možnarje in topiče. Ljudje po njegovem mnenju niso mogli spati. Obžaluje, da se je ta navada po desetih letih obnovila. Da se mu zaradi strašnega streljanja ne bo treba izseliti iz Zagorja, mu povemo, da se ni nobeno noč streljalo niti z

sprotju dveh svetov: delodajalci so vsi debeli in se pijanci, ki ljubimkajo s svojimi tajnicami, istočasno pa drugi — v tem slučaju delavski zastopnik — z njihovimi ženami, dočim delavci stradajo in se bore za bori kruhek. Čeprav je to nasprotje jasno podčrtano, vendar tvori srž igre, nemoralnost in meščanska usmerjenost delavskih zastopnikov — lahko si mislimo — socialno-demokratskih delavskih organizacijskih central, ki samo meščarji, in delajo v dobro podjetij, od katerih so podkupljeni, ne pa v dobrobit članstva.

Dejanje se razvija samo v tej smeri, da se iztisne posrednik in da si v končni sceni stopita v jasno nasprotje z licem proti licu odločno oba razreda: podjetnik in delavec. In s tem je treba računati. — Če tako razumemo dramo, ni naslov »Polom« niti opravičen, niti točen. V celoti je drama le zasnutek problema, katerega bi umetnik — kova Galswortha (Borba) — mogel obdelati v veličastni podobi. Tako pa se pisatelj izgublja v naturalističnih potankostih in v spretnih debatah; zna sicer rabiti dialog in večje zbirati prizore, tako, da naznaja zadeva res izgleda kot drama, ker se nekaj pred našimi očmi premika, ne zna pa prikazati notranjega dejanja, ki bi nas držalo za srce. Zato se tudi na samem koncu ničesar ne zgodi, ki bi predrugačilo človeka in njegovo razmerje do sveta. Odletel je Rojnik: oba svetova pa ostaneta, kot sta bila, ni važno, na kakoli moralni višini, glavno je: medsebojno borbeno razpoloženje. Glavna napaka te igre je njena — epičnost. Včasih naletimo sicer na prvine, ki bi povzročili dramske zaplete, pa prej kot bi se pokazale v boju, razblinijo v episkem prizoru. In še nekaj je, kar nas odbija: pogrešamo, kar je v vsaki drami nujno — borbo za novi etos. V tej drami ni duhovnih problemov. Ostanje na nizini primitivnih materialističnih vprašanj. Delo ima vrednost — dramskega lit. podliska z osto proti kapitalizmu in — socialno-demokratskim organizacijam. Čudim se, da so ga prav te izdale.

Mariborske vesti:

Maribor - centrala za uvoz tujih časopisov

Zanimivosti iz mariborske agencije Avale - V pol leta skoro milijon izvodov - Na prvem mestu: modni listi

Če čitaš inozemski časopis kjerkoli v naši državi, ga zahtevaš v kavarni ali kupiš v kiosku, pač ne pomisliš pri tem na Maribor. V resnici pa igra Maribor pri uvozu inozemskega časopisa in revij v našo državo važno vlogo, ker prihajajo vsi ti izvodji za celo državo preko mariborske ekspoziture »Avale« ter se od tu dalje razpošiljajo naročnikom in prodajalcem po predhodni cenzuri, ki ugotovi, kaj se lahko uvaža in kaj zapleni.

Inozemski časopisi so se prej naročevali naravnost v inozemstvu ali pa preko raznih zasebnih posredovalcev pri nas. Pred tremi leti pa je dobila monopol za uvoz »Avale«, ki je napravila pogodbo z administracijami listov ter začela s 1. novembrom 1932 s poslovanjem. Od čistega dobička odstopa Avala nekaj odstotkov državi, ki ga uporablja za namene turizma. Pri podjetju, za katerega ima Avala koncesijo, pa je udeležen tudi »Putnik«, ki ima v svoji režiji vse kolodvorske časopisne prodajalnice v državi. Da se poslovanje pri uvažanju časopisa poenostavi, je osnovala Avala dve obsejni ekspozituri; ena je v Subotici, druga pa v Mariboru. Ekspozitura v Subotici je namenjena v glavnem kontroli madjarskega časopisa, preko Maribora pa se uvaža časopise iz vseh zapadnih evropskih držav, v glavnem seveda iz Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije. V Mariboru se vrši enotno carinjenje in obenem cenzura.

Mariborska ekspozitura je bila ustanovljena šele 10. maja lanskega leta. Vodi jo g. Vodeb. V času od 10. maja do konca preteklega leta je

□ Parmova proslava v gledališču. V soboto, dne 12. t. m., obhaja mariborsko gledališče desetletnico Parmove smrti. V spomin tega zašluznega skladatelja, ki je svoje poslednje delovanje posvetil Mariboru in njegovemu gledališču, se ponovi opera »Urh grof Celjski«, ki je pred mesecem v Skrbinskih režiji dosegla popoln uspeh. Pred spominsko predstavo bo nagovor.

□ Preureditev v avtobusnem prometu. Mestna podjetja bodo izpeljala popolno reorganizacijo mestnega avtobusnega prometa, ki se bo izvršila v najkrajšem času. Glavna poteza novega načrta je ločitev prometnih od tehničnih poslov. Avtobusni promet kot tak postane samostojno podjetje, ki bo imelo svoj sedež na Glavnem trgu v sedanjem avtobusnem paviljonu. Obstoječa pisarna se bo združila s telefonsko kabino v enoten pisarniški prostor, kjer bo imel sedež vodja prometa. Pisarna bo izdajala vsa pojasnila, legitimacije, naročale se bodo posebne vožnje, sprejemale reklamacije itd., skratka, vsi posli, ki so v zvezi s prometom ter jih je sedaj opravljalo ali ravnateljstvo avtobusnega prometa v Plinarniški ulici, ali pa pisarna Mestnih podjetij. Vodstvo avtobusnega prometa se poveri g. Evgenu Bergantnu, ki je bil dosedaj dodeljen mestnemu načelnstvu. Tehnična služba bo torej ločena od prometne ter ostane še nadalje v Plinarniški ulici, kjer so garaže. Tudi avtobusno delavnico bodo MP obdržali v lastni režiji, vršila pa bo le popravila motorjev, dočim se bodo takoda, kot tapiceriranje itd., oddajala zasebnim podjetnikom. Tehnično vodstvo avtobusnih delavnic se bo razvijalo v smeri ustanovitve nove strojne uprave, pri kateri se bodo združile vse mestne mehanične delavnice v samostojno podjetje.

□ Vprašanje kolektivne pogodbe. Ze večkrat smo se bavili z vprašanjem kolektivne pogodbe delavstva pri Mestnih podjetjih. Sedaj so dobila Mestna podjetja predlog pogodbe, ki jo je pa vložila — Strokovna komisija mariborska. Za podjetja kakor za mestne delavce nastane sedaj zanimivo vprašanje: kdo ima prav za prav pravico reprezentirati mestne delavce in kdo je legitimiran za vlaganje takih predlogov. Ali delavske organizacije, ki v tem slučaju prihajajo v poštev vse tri in so si povsem enakovrjne, ali obratni zaupniki, ki so zopet izvoljeni od vseh treh skupin, ali pa vrhovna inštanca delavskih organizacij — Delavska zbornica. Mestna podjetja se ne morejo istovetiti s kakim običajnim zasebnim podjetjem. Spogodbjenik je namreč tudi mestna občina, ki je javnopravna korporacija in bo treba pogodbo spraviti v sklad ne samo s sedanjim po-

možnarji niti s topičem. Streljali so zgolj s karbidom, ki je gospoda tako razburil. Prošli bi ga, da si to nedolžno napravo ogleda, kar ga bo brez dvoma pololažilo.

Monumenta artis slovenicae

3. snopič. Srednjeveško slikarstvo. Spisal dr. France Stele

Izdaja Spomenikov slovenske umetnosti, kot jo je zamislil in prišel objavljati konservator dr. Fr. Stele, najboljši poznavalec naših starejših umetnostnih dob, hitro napreduje. Tudi 3. snopič je posvečen Janezu Ljubljancu, našemu »najmekkejšemu« slikarju koncem srednjega veka. Na dveh straneh je orisan značaj njegovega dela in historigični pomen, kar je vse prevedeno v francoščino, ki slovenski umetnosti odpira vrata v široki svet. 16 lepih reprodukcij, večinoma z Visokega in Muljave, polnopravne razpravice. — Izdaja, tako kot je zasnovana in kakor jo kažejo prvi trije posredni snopiči, bo v svoji končni, monumentalni obliki nekaj edinstvenega, res pravi zaklad slovenske likovne umetnosti, pa tudi dokaz višine našega narodnega znanstva. Važno je, da se s tem tudi v inozemstvu vzbudi zanimanje za to naše novo odkritje, oziroma privrati sistematsko urejeno, pa tako bogato kulturno življenje v prejšnjih suženjskih dobah, in utegne se zgoditi, da bodo naše podružnične cerkvice zaslovene v svetu, kot slavno znani srbski manastiri in bodo postale — kakor oni — naš največji narodni ponos.

★

Iz gledaliških krogov smo zvedeli, da bo konec maja privrkat nastopil na odru ljubljanske drame kot igravec in režiser v igri mladega švicarskega avtorja C. v. Arxeja: »Izdajstvo Novarec«, Peter Malec, učenec prof. Klitscha na Dunaju, znan našim bravcem kot pisatelj »Dunajskih gledaliških pisem« v našem kulturnem obzorniku.

Zdravniški vestnik, strokovno glasilo zdravništva v dravski banovini, ki ga urejuje dr. Neubauer (Gohnik), prinaša v svoji zadnji številki (31. decembra 1934) veliko strokovnih člankov, ki so jih napisali priznani zdravniki. Poleg teh — strogo

bilo uvoženih preko Maribora 763.028 časopisov in revij. Zaprlem je bilo 32. Cenzuro izvrši mariborsko državno pravdnštvo na predlog cenzorja, ki je ob enem vodja ekspoziture. Do Maribora prihajajo časopisi kot zavoji, v Mariboru pa se izvrši frankacija, ki znaša po 10 par za izvod, dočim plačajo naši domači časopisi 2 ali 5 par. Modni žurnali se tudi v Mariboru carinijo. Carina je za žurnale precej visoka, še višji je luksuzni davek, kar pa ne ovira, da ne bi bili modni žurnali med vsemi po številu na prvem mestu. Za modnimi žurnali pa sledijo po številu razne ilustrirane tedenske revije, ki jih pa največ zahteva Maribor. Odjemalec teh revij so po večini zasebni bralni krožki, na prvem mestu bo krožek »Nemško-švabske kulturne zveze«. Na tretjem mestu so strokovni časopisi za radio, zlasti »Radio-Welt«, ki se razpošilja največ po Sloveniji. Se za temi revijami sledi dnevno časopisje in zopet je na prvem mestu avstrijsko. »Neue Freie Presse« in »Wiener Journal« sta na ozemlju naše države najbolj čitana inozemska časopisa. Po številu izvodov jima sledi »Prager Presse«. Zanimivo je, da je število naročnikov graške Tagesposte, ki je bila do prevrata najbolj razširjen dnevnik na Spodnjem Štajerskem, padlo na neznamno število. Med nemškimi časopisi se uvaža skoro izključno »Völkischer Beobachter«, nekdanj zelo razširjen »Berliner Tagblatt« pa prihaja le v nekaj izvodih. Večino nemškega časopisa pa konzumira Zagreb, dočim je Belgrad in sploh Srbija glede časopisa in revij čisto francosko orientirana.

ložajem mestnega delavstva, ampak tudi z zakonom o mestih. Mestna podjetja imajo tudi druge naloge, kakor zasebna, in to je treba v pogodbi upoštevati. Radi tega položaja ni tako enostaven, kakor si ga predstavlja Strokovna komisija, ki si bi hotela potem, ko bo pogodba sprejeta, lastiti vse zasluge za mestno delavstvo radi tega, ker je kot prva vložila nek pogodbeni načrt, nima pa stvarno prav nobenih zaslug, da se je začelo to vprašanje reševati in se bo za mestno delavstvo ugodno rešilo.

□ Izpričevala za mojstre se bodo odslej izdajala kandidatom v obliki diplom. Poleg diplome bo pa vsak novi mojster prejel še owerovljen prepis spričevala, ker bi se diploma radi prevelikega obsega (50:60) težko uporabljala kot priloga k prošnjam in prijavam. Mojstri, ki so že prejeli izpitna izpričevala, pa si želijo še diplome, naj se do konca januarja pismeno ali ustmeno prijavijo g. Založniku na okrajnem glavarstvu v Mariboru.

□ »Porokac«. V smislu odločb banske uprave in trgovskega ministristva ter glasom oblastvene prepovedi se pomožna blagajna »Prvo jugoslovansko društvo Poroka« v Mariboru likvidira, radi česar se je vršil v nedeljo dopoldne ob 8 v Gambriнови dvorani občni zbor. Navzoči so zahtevali povračilo vplačanih zensitovanih prispevkov, njihovim zahtevam se pa ni moglo ugoditi, ker v blagajni ni denarja. Društvo je šlo 275 članov, od katerih se jih je precej poročilo, a nagrade ni prejel niti eden, radi česar je bilo umljivo ogorčenje med zborovalci. Zborovanje je potekalo in se končalo precej burno. — Obenem bi se moral vršiti redni občni zbor na novo ustanovljene nabavljalne zadrage »Porokac«, ki se je pa radi premajhne udeležbe preložil.

Ptuj

Zopet aretiran tat koles. Ptujski orožniki so prijeli že dolgo zasledovanega tatu, ki je kradel bicikle, kjer se mu je je nudila prilika. Dosedaj so mu dokazali tatvino petih koles in zimske suknje. Aretiranje je 22 letni France Kolednik, brezposelni hlapec iz Vavre, ki je zadnji čas stanoval v Sp. Dupleku. Tatvino priznava, zagovarja se pa z brezposelnostjo. Ukradene bicikle je deloma prodal, deloma pa jih velikodušno podaril svojim znancom. Nadebudnega fanta so izročili sodišču.

Sprememba posesti. Konjski trgovec Josip Heller, ki se je preselil iz Ptuja v Maribor, je prodal svoje hišo v Vošnjakovi ulici tovarnarju Josipu Pirchu za 155.000 Din.

Falzikati kovancev. V Ptuj so se pojavili te dni falzikati 20 dinarskih kovancev. Policija je dosedaj zaplenila dva taka falzifikata in jih izročila sodišču. Falzifikati so temnejše barve in se hitro spoznajo od pravih.

strokovnih doneškov — pa je dr. Škerlj napisal vtise antropologa s slavističnega kongresa v Varšavi, dr. Göstl pa spomine na svetovno vojno. V okroglem kotličku pa je med epigrami tudi verz pesnika S. S. iz Rogaske Slatine, češ, da

struni odreče se stari,
v struno sodobno udari.
Z novo močjo vzplapola
plamen gasilski areca (Sava Radič-Miri).

Paberki s srbskohrvatske niive

Dve literarno-zgodovinski drobtini. Znani zagrebški publicist in poznavalec slovenskih književnosti, dr. Ivan Esih, je izdal študijo »Andrija Dudič Orehoški« (separat iz Hrvatske Revije), kjer nanovo opozori Hrvate na tega, pri njih pozabljenega rojaka, nadškofa in odpadnika, diplomata in enega najodličnejših mož XVI. stoletja, ki je postal vodja poljske literarne reformacije in bil intimen s Kochanowskim in Ronsardom. — Isti pisatelj nas seznaja v drugi brošuri (Grei i južni Slavenci) s stanjem slavistike pri Grkih in ugotavlja, da je pač mnogo bolj poznana naša književnost pri njih, kot njihova pri nas. — V drugi polovici se bavi z znanstvenim delom našega grškega prijatelja dr. M. Laskarosa, o katerem je svoj čas v našem listu poročal že prof. Sedivy.

Kruničeva brošura »Naše selove« i idejni radnici oklo kluba hrvatskih književnika i umjetnika u Osijeku, je zelo primitivno sestavljen govor ob 25 letnici kluba in nikakor v njem ni tega, kar bi pričakovali: hrvatska vas v očeh umetnikov. Je le spominjanje brezpomembnih imen. Na koncu je pridana še lastna literarna oznaka v superlativu, kar »dobro« karakterizira pisatelja. Cela brošura je znak nezrelega literarnega udejstvovanja.

Marija Višavska (recte Višavski), nepoznata slovenska pjesnikinja. Tako piše 10. decembra zagrebški »Juturnji list«, ki prinaša tudi sliko te pesnice. Ne vem, kje je »Juturnji list« iztaknil »ta ta-

V zrakoplovu pred 150 leti

Minilo je sto-petdeset let,
ko je 7. januarja 1795 Francoz Blanchard prvi preletel Rokavski kanal

Preden je sloveči Montgolfier iznašel prvo letalo, je že slovelo ime prvega zrakoplovca Francoza Blancharda, kateri je leta 1780 sestavil prvi letalni stroj, katerega je imenoval »leteči čoln«. Ta čudoviti stroj je bil razstavljen v Parizu do leta 1783 ter je po svoji obliki čudno podoben prvim Bleriotovim letalom. Vendar se Blanchardu ni posrečilo, da bi bil ta svoj stroj spopolnil in da bi bil mogel z njim letati.

Dne 21. oktobra 1783 pa sta brata Montgolfier napravila zrakoplov, katerega sta polnila z vodikom. Tega dne sta se Pilatre de Rozier in dvorjan francoskega kralja Ludovika XVI. marquis d'Arlande spustila s tem zrakoplovom v zrak. Ludovik XVI. je bil pripravljen izpustiti dva kaznjence ter ju pomilostiti, če bi si upala s tem zrakoplovom v zrak. Toda oba zrakoplovca sta tako ponudbo odklonila in sama poletela ter se tudi srečno vrnila. Pariz ju je navdušeno sprejel.

Sedaj je stopil na plan stari Blanchard, kateri je že davno pred Montgolfierom sestavil sposobno letalo. Ker se mu to ni posrečilo, se je lotil zrakoplova. Svoj zrakoplov je opremil z nekakimi vesli in krilom. Pripravil je tudi posebno padalo, če bi bilo treba gondolo odstraniti. Koncem marca leta 1783 se je za poskušnjo prvikrat dvignil v zrak. Na podlagi pridobljenihkušenj je svoj zrakoplov popravil, nakar se je 7. januarja 1785 spustil v zrak v Doveru na Angleškem, odkoder je hotel čez Kanal priplavati v Callais na Francosko. Z njim je hotel potovati po zraku tudi drzni Američan Yeffrys. Dne 7. januarja 1785 sta prispela v Dover. Tam je bilo na tisoče ljudi, ki so gledali, kako se bosta spustila v zrak. Nihče izmed navzočih pa ni verjel, da bi ju še kdaj živa videl. Toda polet se je dobro posrečil. Pihal je ugoden veter, kateri je nosil Blanchardov zrakoplov naravnost proti Callaisu. Vendar pa jima ni bilo usojeno, da

bi bila brez zaprek preletela morsko ožino. Ko sta bila že blizu Callaisa, je začel zrakoplov naglo padati. Vedno bliže je bil sivim in požrešnim valovom Severnega morja. Zrakoplovca sta metala iz gondole vse obtežbo, kar pa je pomagalo le malo časa. Komaj je zrakoplov malo šinil v zrak, že je zopet začel padati. Zato sta zrakoplovca pometala v morje iz gondole celo knjige in živila. Ko tudi to ni pomagalo, sta odrezala sidro in ga žrtvovala. Slekla sta tudi vrhno obleko, da bi olajšalo zrakoplov. Končno pa jima ni kazalo drugega, kakor da sta splezala v mrežo okrog zrakoplova in odrezala gondolo. To je končno pomagalo toliko, da sta res srečno pristala v Callaisu.

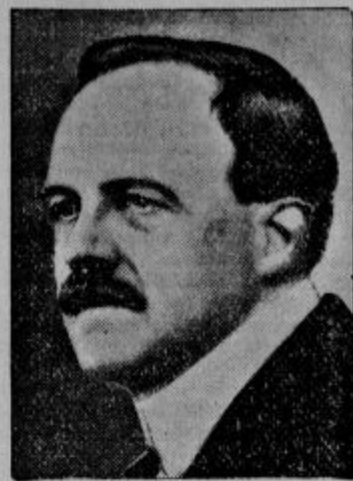
To njuno prizadevanje pa je z daljnogledi opazovalo na stotine ljudi, kateri so ju pričakovali. Ko se je zrakoplov končno spustil na tla v gozdu pri Callaisu, ju je obkrožila navdušena množica ter ju častila kot junaka, katerega sta s čudnim aparatom prvič preletela zračno razdaljo med Anglijo in Francijo. Pred očmi tedanjega človeštva se je uresničil stari likov sen. Prvi polet čez Kanal je trajal dve uri 32 minut. Na kraju, kjer sta se spustila na tla, so Francozi postavili spomenik.

Blanchardova slava pa ni dala miru Francozu Pilatru de Rozieru. Tudi on je poskusil, da bi preletel Kanal. Hotel je odleteti iz Callaisa v Dover na Angleško, in sicer v zrakoplovu, katerega je sam sestavil. Ta zrakoplov pa je imel zelo nevarno pripravo. Pod velikim zrakoplovom, ki je bil napolnjen z vodikom, je napravil majhen cilen, v katerem je ožen redčil zrak. To se je tedaj njim veščakom zelo nevarno. Zato so svarili Pilatra de Roziera, naj ne poskuša leta. Pa kljub vsem svarilom je Pilatre de Rozier vendarle odletel 13. junija leta 1785. Vreme pa je bilo skrajno neugodno. Zato se je Rozier hotel spustiti na tla. Potegnil je za zaklopko, katerega je zadrževala zrak.

Ta pa ni dobro delovala in se ni hotela več zapreti. Zato je iz zrakoplova ušel ves zrak. Tako nanaglo izpraznjeni zrakoplov je z neznanšo naglo strmoglavil na zemljo. Rozier je obležal na tleh mrtov. Njegov spremljevalec, mlad fizik iz Boulogne je umrl nekaj ur kasneje. Umrli sta oba nekaj metrov stran od spomenika, ki je bil postavljen na čast Blanchardu.

Ta nesreča je povzročila, da so začeli misliti na reševalne priprave. Tako so iznašli padalo. Pri teh poskusih s padalom je vneto sodeloval tudi Blanchard. Vendar mož pri poskusih nikdar ni tvegalo človeških življenj, ampak je v ta namen uporabljal le živali. V družbi s svojo ženo je nato Blanchard prirejal javne vožnje po zraku. Njegova žena se je pozneje, 6. julija 1819, ponesrečila, ko je skočila iz gorečega balona. Blanchard pa je umrl že 7. marca 1809. Njegovo ime je znamenito zaradi tega, ker je prvi preletel Kanal. Bolj drzen, pogumen in požrtvovalen za svojo idejo, kakor je bil Blanchard, tudi danes ne more biti noben oceanski letalec. Oceanske letalce uči skušnja preteklih 150 let, Blancharda pa ni učilo drugo, kakor njegove lastne poskušnje in zamisli.

Bivši francoski ministrski predsednik zaprt

Franc. sodišča so bivšega francoskega ministrskega predsednika Francis Marsala obsodila na 18 mesecev ječe in 20.000 frankov globe zaradi zlorabe zaupanja. Kot predsednik nadzorstva neke trgovske delniške družbe je zaupani mu denar uporabil za to, da je z njim podpiral drugo družbo ter iz njenih dobičkov na borzi sam vzel dobiček.

Kako živi Amerika brez prohibicije

Pretekli mesec je Amerika praznovala obletnico, odkar je odpravljena prohibicija in smejo alkoholne pijače zopet javno prodajati. To prvo leto je prineslo te-le ugotovitve: Gostilniška obrt je znatno poskočila, zločini pa so padli. Poleg tega so zvezne države iz alkoholnih pijač dobile stotine milijonov dolarjev dohodkov. Poklici in industrije, katere so v zvezi z gostilniško obrtjo, so bili zopet zaposleni, tako, da je vsaj v tem poklicu brezposelnost skoraj izginila.

Ameriška vlada je izdala letno statistiko, v kateri je ugotovljeno, da je ameriško ljudstvo v tem letu porabilo 74.115.000 hl piva, vina in drugih alkoholnih pijač v skupni vrednosti kakih treh milijonov dolarjev. Če to število primerjamo z množino zavžite pijače leta 1918, pred prohibicijo, vidimo, da so tedaj popili 950.000 hl piva manj kakor sedaj. Pač pa so sedaj popili manj vina in likerjev.

Dober uspeh odpravljenega prohibicije pa ni v tem, ampak v nečem drugem. Voditelj državnega alkoholnega urada v New Yorku Edvard Mulrooney je izjavil, da je odprava prohibicije zelo spremenila socialno in gospodarsko življenje Amerike ter da je zelo ugodno vplivala na moralo. Sumljive beznice in žganjarne so za vedno izginile. Zloglasni tihotapci alkohola in mogočne podzemeljske zločinske organizacije, katere so javnost strahovale z bombami in strojnimi, eicer še niso do cela izginile, vendar njihova moč zelo pojema, ker

jim manjka virov dohodkov: ne morejo več zaslužiti s tihotapstvom. Za gostilniško obrt je sedaj potrebno posebno oblastno dovoljenje, katero pa se lahko prekliče, če oblast s svojo strogo kontrolo uvidi, da je ta ali ona gostilna škodljiva. Zato se gostilničarji sami trudijo, da bi bil v njihovih gostinah red in mir. Ljudem, kateri so bili že kdaj kaznovani, pa oblast sploh ne daje gostilniških dovoljenj.

Ameriška tako zvana družba se sedaj zopet zbira v hotelih in restavracijah, kjer lahko na zakonit način dobi pijačo. Kakor že rečeno, ljudje popijejo razmeroma več piva, zato pa manj vina, kakor so ga včasih. To je vsekakor boljše, kakor pa je bilo med prohibicijo, ko so uživali le slabo in pokvarjeno žganje.

Zanimivo je uradno poročilo, da je v tem letu število policijskih prestopkov zaradi pijanosti izdatno manjše, kakor je bilo med prohibicijo. V letih pred prohibicijo so vsako leto zaprli kakih 7000 pijancev, med prohibicijo so jih zaprli do 10.000 vsako leto, sedaj, ko je prohibicija odpravljena, pa je to število pijancev padlo na 6000. Med temi je 5270 moških in 730 žensk.

Kako ugodno vpliva prosta prodaja alkoholnih pijač na državne finance, sledi iz tega, da je samo država New York za izdano dovoljenja in za alkoholni davek v enem letu prejela 44.700.000 dolarjev. Tudi iz drugih držav poročajo o podobnih številkah.

O sodni obravnavi zaradi Lindberghovega otroka

„Samotarski volk“ je šel v mrežo

Časopisje vsega sveta sedaj obširno poroča o sodni obravnavi pred porotniki mesta Flemington v Severni Ameriki, kjer sodijo Nemca Hauptmann zaradi smrti Lindberghovega sinčka. Doslej je bil že zaslišan otrokov oče Lindbergh, ki je potrdil, da je bil Hauptmann tisti človek, kateri je prejel odkupnino. Lindberghov posredovalec je neznanu izročil denar na pokopališču newyorškega predmestja Bronks. Hauptmannov zagovornik pa trdi, da je Hauptmann nedolžen in da so otroka odvedli drugi ljudje.

Zanimivo pa je, kako so Hauptmanna ujeli v mrežo. Kakor je bilo že povedano, so bili vsi bankovci, katere je Lindbergh plačal za odkupnino, dobro zaznamovani in zapisani. Te številke so bile znane vsem newyorškim bankam in trgovcem. Posebno strogo je bilo naročeno oskrbovalcem bankovnih točilnic, da morajo na vsak bankovec zapisati, kdo ga je plačal.

Kmalu nato so začeli prihajati v promet prvi bankovci iz odkupnine. Enkrat jih je dobila trgovina, drugič kaka banka, tretjič kak kino. Skrivni policisti so eicer takoj prihiteli, a vedno prepozno. Pač pa so v večih primerih trgovci ali natakari lahko opisali človeka, ki je plačal s tem bankovcem. Bil je vedno eden in isti. Ugotovili so tudi, da ta človek prebiva v newyorškem predmestju Bronks, da se večkrat vozi v Yorkville, da zapravi vsak teden le 40 dolarjev in da zato živi skromno. Mikroskop je dognal, da so vsi ti bankovci bili zakopani in da prihajajo iz mehanične delavnice.

Dne 15. septembra 1934 zjutraj pa je pred bencinsko točilnico v Manhattanu obstal majhen, moder avtomobil. Voznik je zahteval 20 litrov bencina. Plačal je z bankovcem za deset dolarjev. To-laj je menjal bankovec za drobiž in menil: »Teh-le bankovcev pa ni več mnogo videti.« — »Res jih ni veliko,« je dejal tujec. »Tudi jaz jih imam le še malo.«

Ko je mali avto odpeljal, je točaj brž zapisal na bankovec številko avtomobila: »4U—13—41«. Tako je bilo namreč ukazano. Ko je točaj zvečer ob šestih svoj izkupiček nesel v banko, so tu brž opazili zaznamovani bankovec. Ker je bila na bankovcu zapisana tudi številka avtomobila, so še isti večer vse policijske stražnice dobile poziv: »Primitelastniška avtomobila 4U—13—41«.

Razposlane policijske patrulje so kmalu nato res zagledale mali avto, ki je privozil iz male hišice v Bronksu. V tej hišici je stanoval Bruno

Polkovnik Lindberg, oče umorjenega otročka, pred porotniki priča proti Hauptmannu. (Brezlično poslana slika.)

Hauptmann, ves sam zase, kakor kak samotar. Zato so mu Američani po aretaciji vzdali ime »samotarski volk«. Medtem ko je del policije naglo ugotavljal, kdo stanuje v hišici, se je drugi del vozil v svojem avtu za Hauptmannom, kateri se je nišesar hudega sluteč peljal v Yorkville ter se ustavil v neki vinarni. Ko se je modri avtomobil vračal domov, ga je bliskovito prehitel policijski avto in se pred njim postavil čez cesto. Modri avto je moral obstati. Preden se je voznik — bil je Hauptmann — zavedel, je že molelo nanj osem revolverjev. Policijski poročnik James Finn pa se je vljudno priklonil in dejal: »V glavni policijski stražnici vas pričakujejo. Zato pojdite z nami, prosim!«

Tako se je končal dveletni lov za ugrabiteljem Lindberghovega otroka.

Roman za stare in mlade

Pikica in Tonček

Tonček je vzel kozico, vrgel vanjo košček umetnega masla in postavil na ogenj. Potem je vsul v razbeljeno kozico stepeni jajci, da je zacvrčalo. »Tonček, ne pozabi solile je ukazal samemu sebi, prinesel ščepec soli in potresel z njo rumeno godljo, ki je plaval v kozici. Ko se je testo začelo peči, ga je zmešal z žlico. Prijetno je prasketalo.

»Torej zato se imenuje stepeno jajce,« je dognala Pikica.

»Mešaj še ti malo,« je zaprosil Tonček in ji stisnil žlico v roko. Pikica ga je radevolje nadomestila in mešala.

Medtem je Tonček z dvema volnenima krpama zgrabil lonec na držajih in zliil vrelo vodo v izlivališče. Krompir je potem razdelil na dva krožnika. »Pri slanjem krompirju je treba strašno paziti, drugače postane brozga,« je dejal.

Pikica pa ga ni slišala. Mešala je, da so jo bolele rame. Dudek je ta čas z jajčnimi lupinami igral nogomet. Tonček je zaprl plinsko pipo, razdelil tudi stepeno jajčno jed pravično na oba krožnika, si umil roke in odvezal predpasnik.

»Snoči nisva mogla priti,« je povedala Pikica. »Imeli smo goste, pa smo ostali doma.«

»Mislim sem si to,« je odgovoril deček. »Trenutek, prosim, takoj se vrnem.«

Previdno je vzel oba krožnika v roke in odšel skozi vrata.

Pikica je ostala sama. Pa ni držala križem rok ali leseno buljila v strop. Takoj se je nečesa važnega domislila. Pobrala je jajčjo lupino in jo skušala posaditi Dudku na glavo. »Če se tega naučiš, boš lahko nastopil v cirkusu. Daj, daj, boš videl, še slaven boš postal!« mu je zapeljivo prigovarjala na uho.

Dudek pa je imel o cirkusu najbrž dokaj slabo mnenje. Nevšečno je zabrundal, stresal z glavo in treščil jajčjo lupino vedno znova na tla.

»Kakor hočeš. Pa nič!« se je raztogotila Pikica in mu pokazala hrbet. Ozrla se je po kuhinji. Otroci, otroci, ali je bila ta kuhinja majhna! Da je Tonček reven deček, je Pikica že zdavnaj dognala, ampak da ima tako majhno kuhinjo — ne, tega pa ne bi verjela. Stopila je k oknu in pogledala navzdol. Sivo, puščobno dvorišče je ležalo tam.

»Je pa naša kuhinja že nekaj čisto drugega, kajne?« je vprašala Dudka.

Dudek je pritrjevalno pomagal z repom, kakor bi hotel reči:

»To, pa to, primojdevit!«

Tedaj se je Tonček vrnil in ju povabil:

»Če hočeta, pojdita v sobo. Z mano bova kmalu pojedla.«

Pikica je pokimala in vzela Dudka v naročje.

»Zelo bleda in slabotna je še,« je Tonček zaupno povedal, »a prosim te, delaj se, kakor da tega ne opaziš.«

Kar pametno je bilo, da je prizanesljivo pripravil deklico na to, kar je imela videti.

Tončkova mati je sedela na postelji. Bila je res še zelo, zelo bleda in bedna.

»Lepo je, da si prišla,« je prijazno pokimala Pikica.

Pikica se je priklonila in dejala:

»Dober tek, gospa Tonček! Kar veselje vas je pogledati, tako ste rdeči in čvrsti. Kako pa kaj s cenjenim zdravjem?«

Tonček se je zasmejal, položil materi še eno vzglavje za hrbet in dejal:

»Moja mama se vendar ne imenuje Tonček. Tonček se imenujem jaz.«

»Oh, ti možje, ti možje!« je do kraja obupano vzkliznila Pikica in zavrtela oči. »Koliko se moramo jeziti zaradi njih, ali ne, milostiva gospa?«

»Nisem nobena milostiva gospa,« se je dobrohotno nasmehnila Tončkova mati, »jaz sem samo gospa Gost.«

»Gost,« je ponovila Pikica. »Točno. Tako stoji napisano tudi zunaj na vratih. Kar čeden primek!« Odločila se je, da bo vse, kar bo v sobi videla in slišala, pohvalila. Ni ju hotela užaliti.

»Ali ti diši, mama?« je vprašal Tonček.

»Imenitno, dragec,« je odgovorila bolna žena in čvrsto zajemala. »No, jutri bom pa že spet sama kuhala. Saj se revček niti igrati ne more več. In tudi šolske naloge trpijo zaradi tega. Pomisli,« se je obrnila k Pikici, »več-raj je celo dunajski zrezek napravil sam.«

Tonček se je sklonil nizko nad krožnikom, da ne bi njegov žareči obraz izdal, kako mu pohvala dobro de.

»Jaz pa se na kuhanje razumem kakor zajec na boben,« je pripomnila Pikica. »To opravi pri nas debela Berta, šestindesetletna ki- tehta. Zato pa znam igrati tenis.«

»In njen oče ima avto in šoferja,« je povedal Tonček.

»Če hočeš, te ob priliki vzamemo s seboj. Ravnatelj je zelo prijazen možakar,« je zabrlj- ljala. »Veste, ravnatelj, to je moj oče,« je do- dala v pojasnilo.

»Zelo velik in gosposki je, znamke Merce- des,« je izpopolnil Tonček svoje pripovedo- vanje o avtomobilu. »Razen tega pa imajo deset sob.«

»Tudi pri vas imate zelo udoben in lepo stanovanje,« je laskavo dejala Pikica in polo- žila Dudka na tla.

»Kje pa sta še vidva prav za prav sezna- nila?« je vprašala gospa Gost.

(Nadaljevanje sledi.)

Vrtna družba pri indijskem podkralju Earl of Willingdon, indijski podkralj, in lady Willingdon sta v Kalkutti povabila okrog 3000 gostov iz indijske družbe na vrtno prireditve. To je bil res velik družabni dogodek.

Gospodarstvo

Poštna hranilnica

Terjatve na Dunaju in v Budimpešti - Sestava nadzorstva

Dr. Nikola Gačša, vršilec dolžnosti ravnatelja podružnice Poštne hranilnice v Zagrebu je izdal kot svojo doktorsko disertacijo knjigo o Poštni hranilnici.

V splošnem delu nam podaja avtor historijat osnovanja in razvoja zavoda v naših krajih ter podatke o ustroju zavoda. Drugi del se bavi z varčevanjem pri Poštni hranilnici. Tu prinaša zanimive primerjave s poštami hranilnicami v drugih državah, kar tiče višine vlog, obrestne mere, najvišje dopustne višine posamezne vloge. Tretji del vsebuje podatke o čekovnem prometu, pa tudi primerjave z drugimi državami. Tu predlaga avtor tudi reforme v čekovnem prometu. Posebej to pogloblje vsebuje mnogo statistik in garfikov. V četrtim delu govori avtor o kreditni funkciji Poštne hranilnice. V petem poglavju razpravlja avtor o gospodarstvu zavoda, odnosno njegovem fin. efektu. Končno poglavje pa predlaga uvedbo zavarovanja potom Poštne hranilnice.

Ze ta kratek pregled po poglavjih kaže, da je avtor zbral izredno mnogo podatkov in osvetlil vse panoge poslovanja zavoda. Za vsako aktualno vprašanje, ki je v zvezi s Pošno hranilnico, vsebuje knjiga točne podatke, statistike in pa še mednarodno primerjavo. Zato v naslednjem navajamo po knjigi nekatere podatke, ki utegnejo zanimati naše čitatelje.

Terjatve na Dunaju in v Budimpešti

S področja naše države so znašale vloge pri Poštni hranilnici na Dunaju 27.283.613 kron na 2843 ček. računih ter 13.255.100 kron na 15.120 hranilnih knjižicah. Večina tega denarja je slovenska terjatve, deloma pa tudi dalmatinska. Terjatve v Budimpešti pa znašajo 33.109.574 kron na 1830 ček. računih ter 41.216.472 kron na 12.984 hranilnih knjižicah. Na Dunaju znašajo torej terjatve 30,5 milj. kron, kar bi dalo nekaj nad 7,5 milj. Din. To ni velika vsota, pa bi jo bilo lahko likvidirati, posebej, ker je naša država dobila za to potrebno kritje. Avtor pravilno predlaga, da bi Poštna hranilnica to izplačala, država pa bi to vsoto pokrila iz svojega deleža pri čistem dobičku hranilnice.

Nič ne škoduje, če omenimo, da se je v Belgradu začelo poslovanje šele 1. oktobra 1923, kar svedoči, kako je bilo kasno poslovanje uvedeno v Srbijo.

Sestava nadzorstva

Naši gospodarski krogi in z njimi javnost zahtevajo večjo udeležbo Slovencev v nadzorstvu zavoda. Možno pa je po zakonu celo, da se postavi nadzorstva pri posameznih podružnicah. Seveda je to umestno le tedaj, če se jim od centrale dajo tudi kakšne samostojne funkcije. Pri popolni centralizaciji poslov bi lokalno nadzorstvo pomenilo samo »prehramo« za gotovo vrsto ljudi. Če se funkcije pravilno razdele, potem lahko odpade avtorjeva ugotovitev, da je za delo boljše, če obstoji eno samo nadzorstvo.

Nadalje bi bilo želeli, da se posveti uradnostv res velika briga, ker je delo zelo naporno. Če je zavod pripomogel 30 uradnikom v Belgradu do cenenih stanovanj, v Zagrebu 15, v ostalih podruž-

Cene sladkorja

Iz Novega Sada poročajo: S 1. januarjem je izginil sladkorni kartel, ki je oblastem že prej prijavil svoje prenehanje. Od avgusta pa do decembra so torej trajala likvidacijska dela.

Posledice razpada se vidijo v znižanju cen na debelo. Tovarne so še pred nedavnim prodajale sladkor brez trošarine na debelo po 4 Din, danes pa zahtevajo nekatere tovarne že samo 2,50—3 Din. V nekaterih občinah v Bački stane sedaj na drobno kg sladkorja že 12 Din. Upajmo, da se bo znižanje cen sladkorja kmalu poznalo tudi pri nas, če se med tem tovarne zopet ne bodo zedinile.

Neizplačan zaslužek delavstvu v Srbiji

Belgrajska Delavska zbornica je v zadnjih 3 letih (1932, 1933 in 1934) izvršila 5.383 intervencij v korist 15.988 delavcev in namoščencev. Največje število intervencij je bilo radi tega, ker delodajalci niso delavstvu pravočasno izplačali mezd. Tako je bilo zbornici prijavljenih takih delavskih terjatev za 8.842.645 Din. Od te vsote je bilo izplačanih z ozirom na direktno intervencijo zbornice 4.190.733 Din, potem sodišča dobrih ljudi ropet na posredovanje zbornice pa za 2.105.000 dinarjev, tožbeni zahtevki pa je znašal celo 3.256.456 Din. Tu pa niso vpštevani rudarski delavci, katerih so je od srede leta 1932 pa do novembra 1934 prijavilo pri zbornici 2.451, ki zahtevajo od vsake 8 poslodajalcev 5.478.383 Din.

Iz tega uradnega poročila se vidi, da je morala zbornica intervenirati za nad 14 milijonov dinarjev delavskih mezd pri delodajalcih.

Zborovanje lesne domače obrti v Ribnici. Na semanju dan 2. januarja ima Zveza lesenih domačih obrti, v kateri so po veliki večini organizirani izdelovalci ribniške suhe robe in nje razpečevalci, to so ribniški rešetarji, vsako leto na ta dan svoj sestanek, zopet svidenje vrtnih članov iz Avstrije, Italije in domače države. Zadruga ima takrat svoj občni zbor. Letos je bil zbor pomembnejši, ker je imela zadruga tekmo leta toli preiskusni, da bi bilo umljivo, če bi se bila zamajala v dosedanjih iridnostih. Pa se ni. saj poročilo nam je pokazalo, da je v tem letu narasla zadruga na 404 člane, kar gotovo pomeni eno največjih slovenskih zadrug, ki vzdržuje in krepi največje slovensko domačo obrt. Zadruga obstoja 14 let. Načelnik gosp. Škulj je v 1. in pol ure trajajočem poročilu opisoval trdo delo za ohranitev več stoletij starih pravic naših rešetarjev. Intervencije v Ljubljani in Belgradu so končno le olajšale nabavo potrebnih pravic. V preteklem letu je Zadruga tudi obnovila trg. oddelek, ki dobavlja članom robo in jo razpečava tudi sama po svetu. Zadruga tudi poskuša vpeljati izdelavo novih predmetov, osobito lesenih igrač, kar se je že precej posrečilo. Trg. oddelek posluje tam, kjer je izdelovanje takih predmetov največje, to je v Sadržici in ga vodi agilni gosp. Franc Zajc iz Globeli in gosp. P. Prijatelj. Z odobravanjem je prav mnogostevilni zbor sprejel poročilo, kako nam Zbornica za TOI v Ljubljani vedno pomaga, in se je sklenila zahvala za njeno skrb in pomoč. Z velikim navdušenjem je bila izrečena zahvala poštvalnemu načelniku gosp. Škulju za očetovsko skrb, s katero vodi svojo armado rešetarjev, saj so v Zadrugi organizirani skoraj vsi rešetarji in veliko pintarjev ribniškega, pa tudi deloma velikolaškega okraja in Blok. Po-

nicali pa samo 6, je to premalo za Ljubljano in bi bilo potrebno več. Poslovna tajnost pri zavodu mora biti zadržana in obstoja tozadeven razpis fin. ministrstva, na podlagi katerega zavodu ni treba dajati podatkov.

Kje je najbolj razvit čekovni promet

Če preračunamo število računov na število prebivalstva, potem je v Ljubljani največ računov: 358 na 10.000 prebivalcev, sledi Maribor s 175, Zagreb 160, Sarajevo 123, Belgrad 124, Skopje 87, Osijek 81 itd. Po banovinah pa se razdele računov na 10.000 prebivalcev, Belgrad z Zemunom in Pančevom 110, dravska banovina 52, savska 18, primorska 10, donavska 9, drinska 9, vardarska 7, zetska 6, moravska 6, vrbaska 3, v vsej državi 17.

Kreditna politika

Plesiranje vlog Poštne hranilnice v raznih državah se vrši po raznih sistemih. Prvi sistem je vplačevanje v državno blagajno (Francija in Anglija). Drugi sistem je izključno vlaganje v drž. papirje in bone (Anglija in Španija). Tretji sistem je vlaganje v drž. in samoupravne papirje (Poštna hranilnica v Franciji). Mešano nalaganje po bančnih principih (USA, Madžarska, Avstrija, Poljska, Českoslovaška, Švica in Nemčija). K tej skupini bi šteli lahko tudi Bolgarijo. Pri nas določa zakon najprej, koliko je treba držati likvidno, dalje loči plasmame v definitivne in provizorne. Definitivno vlaganje je: kupovanje drž. papirjev, papirjev, za katere jamči država, in papirjev samoupravnih teles; kupovanje nepremičnin. Provizorno vlaganje obsega: 1. vlaganje na tekoči račun na kratek odpovedni rok pri denarnih zavodih. 2. Lombardiranje vrednostnih papirjev. 3. Eskomptiranje vrednostnih papirjev in kuponov. 4. Kupovanje deviz. Zakon torej ne računa z eskontom menic, niti s predjimi državnimi blagajni. Vprašanje je, če je drž. bone smatrati za državne papirje. Stvarno državnih bonov ne moremo smatrati za državne papirje, ker so državni papirji v ožjem smislu fundirani državnimi dolg, kar boni nikakor niso. Toda kljub temu, da v zakonu ni govora o državnih bonih, jih je posredovala Poštna hranilnica 1. 1933 za 344 milj. Din. Če upoštevamo še, koliko državnih papirjev ima Poštna hranilnica, koliko jih je kupila po nalogu finančnega ministra za njegov račun in koliko znašajo krediti v tekočem računu državi, odnosno njenim gospodarskim podjetjem, potem nam je jasno, da je taka prezadolžitev države škodljiva iz dveh razlogov: 1. Tak lahek način finansiranja državnih potreb lahko zapelje drž. upravo k nesmotrni posojilni politiki. 2. Ker država pritegne ves denar za svoje potrebe, primanjkuje kapitala zasebnemu gospodarstvu, ki si ga drugje ne more nabaviti v potrebni izmeri in po dovolj ugodnih pogojih. Zato avtor sam predlaga, da bi bilo treba z zakonom določiti vsakokratno razmerje zadolžitve države do vseh kreditov Poštne hranilnice. Obenem omenjamo še, da navaja v knjigi avtor sam, da država ne honorira redno teh bonov, kar govori o nevarnostih plasi-ranja teh bonov pri Poštni hranilnici.

tem pa so začeli rešetarji sami pripovedovati razne nepravilice pri izvrševanju obrti, ki so jih izročili načelniku, da jih skuša odstraniti potom posredovanj pri oblasteh. Zadruga se je tako priljubila mnogostevilnim članom, da se počutijo kot v družini. In to je najlepše plačilo za ves trud, ki naj štiti in pomaga našim marljivim rešetarjem in izdelovalcem raznih lesnih izdelkov.

Nova delniška družba. V Belgradu se je z dovoljenjem trgovskega ministrstva ustanovila delniška družba: »Domovina, mednarodno transportno d. d.« z glavnico 1,5 milj. Din, ki je razdeljena na 500 delnic po 1000 Din.

Odpravljeni konkurzi: Bracar Anton, posestnik v Ljubljani (vsa masa razdeljena); Čadež Avgust, trgovec v Ljubljani (vsa masa razdeljena); Elektroton, dr. z. o. z. v Ljubljani (sleđenjena prisilna poravnava); Sumi Alfred, trgovec v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4 (vsa masa razdeljena); Zorčić Amalija, Ljubljana, Stari trg (vsa masa razdeljena).

Potrjena poravnava: Sturm Elza, lastnica mehanične izdelovalnice pletenin v Pločah pri Begunjah. — Končana je poravnava Pernuš Jojipa, posestnika in lesarskega mojstra v Kranju.

Likvidacija: Pašniška in gozdna zadruga, reg. zadr. z. o. z. v Sromljah; Zadruga, agrarna zajednica v Kapci-Kot.

Izboljšanje v kliringu z Nemčijo? Po podatkih naše Narodne banke je znašal dne 4. januarja 1935 naš saldo v plačilnem prometu z Nemčijo 216,7 milijonov, kar pomeni v primeri s prejšnjim stanjem zmanjšanje za 6 milijonov Din, ker je znašal saldo 29. decembra 1935 222,7 milijonov Din.

Borski rudnik bakra. Francoski finančni list »L'Informations« prinaša tele podatke o borskem rudniku bakra. Produkcija je znašala v zadnjem četrtletju 12.221 ton, skupno za celo leto 1934 pa 44.570 ton v primeri s 40.316 tonami v letu 1933. Računa se, da bo družba vzdržala svoj produkcijski program na višini 48.000 ton letno, razen, če bi prišlo do sporazuma med producenti. Govori se namreč mnogo, da se bodo glavni producenti sestali v drugi polovici januarja ter govorili o ohranitvi trga in o zmanjšanju produkcije.

Produkcija zlata v naši državi. »Compagnie industrielle du platine« v Parizu objavlja, da je znašala pri Francoski družbi zlatih rudnikov v Peku produkcija čistega zlata 18 kg v decembru, v primeri s 15,787 kg v novembru. Skupno je v preteklem letu (prvem letu svojega poslovanja) družba proizvela 156 kg zlata. Obratovanje nove instalacije, ki bo podvojila sedanjno kapaciteto, se bo pričelo v mesecu februarju 1935.

Pankogres. Kot smo že poročali, je sklicala zveza opetkarn savske oblasti za sredo februarja v Zagreb Pankogres vseh interesiranih organizacij za odpravo ovir gradbene delavnosti. To je danes posebno aktualno vprašanje, ker je gradbena delavnost jedro vsega gospodarskega delovanja in si od nje vzpoma obetamo splošno izboljšanje razmer. Zato obeta kongres biti velika prireditev vsega gospodarstva. Vse informacije daje pripravljani odbor v Zagrebu, Varšavska 3, tel. 41-27.

Srbska banka v Zagrebu objavlja, da se v bodoče radi odobritve trgovskega ministra ne bodo več izplačevale mesečne kvote po uredbi, ampak samo kvote za vsakih 6 mesecev. Banka pravi, da je prečistila svojo bilanco in ni v to svrhu porabila niti svojih rezervnih fondov niti glavnice. Tudi ni poviševala vrednosti svojih nepremičnin ter pravi končno, da je aktivna.

Gospodarska literatura

Skandinavsko in nizozemsko bankarstvo. Skandinavski in nizozemski institut v Pragi je izdal svoje leto poročilo za 1933, v katerem prinaša na prvem mestu letno poročilo o delovanju instituta. Nato pa prinaša na 16 straneh razpravo dr. Vladimira Murka, ki je znan našim čitateljem po dveh (v nemškem jeziku napisanih) knjigah o bančnih bankah v Nemčiji in drugod po svetu, o bankah v Švedski, Norveški, Danski in Nizozemski po vojni. Razprava je pisana v češčini in opisuje razvoj bank v teh državah po vojni, kajti tudi v teh državah so nastopile po vojni velike izpremembe v obsegu poslovanja bank in zaslužijo pozornost. Tudi banke v teh državah so preživljale svojo krizo, zabeleženi so bili veliki padci. Toda zato so te države dobile najmodernejše zakone o bankah. Razprava je pisana zelo pregledno ter dokazuje veliko strokovno naobrazbo avtorja, ki je na teh poljih priznan strokovnjak.

Plačilne bilance 1933. Oddelek za gospodarske študije pri Zvezi narodov je izdal publikacijo o plačilnih bilancah 18 držav in dežel za leto 1933. Naše države ni med njimi, ker so najnovejši podatki o naši plačilni bilanci za 1929, imeli pa smo tudi že cenitve za 1930 in 1931, vendar jo niso bile oficijelne cenitve in tudi niso prišle v to publikacijo. Za kredit naše države pa bi bilo dobro, če bi se pobrigali za to, da bi bile objavljene tudi številke za našo državo. To bi bila odlična naloga za študijski oddelek Narodne banke ali pa za državno statistiko. Pred analizo bilanc posameznih držav so podatki za posamezne operacije kot n. pr. kapitalni trg. Iz teh se vidi, da so se začela poslagoma tudi nova posojila. Vendar je njih delež tako malenkosten pri skupni vsoti emisij cele vrste držav, ker je večina absorbirala ves kapitalni trg zase država. Polagoma se taja tudi kratkoročni dolgov. Ti so znašali po podatkih Banke za mednarodne obračune konec 1930. leta 70 milijard švic. frankov, konec 1931 45, 1932 39 in 1933 32 milijard švic. frankov. Od teh slednjih je računati, da je 11,5 milijarde frankov zamrznenih. Zanimivi so podatki o načinu plačil v mednarodni trgovini. Poročilo nato navaja vse številne konverzije. Zanimiv je pregled renditov posojil raznih držav, ki nam kaže tudi kredit dotičnih držav. Po stanju v Londonu je znašal rendement posojil: Madžarska 12,28, Rumunija 12,02, Poljska 11,83, Japonska 6,84, Nemčija 6,51, Českoslovaška 5,99, Brazilija 5,68, Kitajska 5,20, Holandija 4,48, Argentina 4,21, Francija 4,14, Italija 4,05, Belgija 4,01, Švica 4,01, Kanada 3,93, Avstralija 3,91, Egipt 3,75%, Indija 3,65, Južna Afrika 3,50, Švedska 3,45, Anglija 3,05, USA 99%.

Dotok zlata v USA. V letu 1934. je znašal ovoz zlata v USA neto 861,9 milij. dolarjev, od tega iz Anglije 482,45 neto, iz Francije 262,16, iz Holandije 98,31, iz Švice 10,16 in iz Belgije 8,86 milij. dolarjev.

Borza

Dne 7. januarja 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina in Curia, dočim so vsi drugi tečaji narasli.

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzav avstrijski šiling neizpremenjen: 8,10—8,20. Grški boni v Zagrebu 29,90—30,60. Angleški funt je v Zagrebu ostal neizpremenjen: 223,45—225,05. Španska pezeta v Zagrebu 5,45—5,55.

Ljubljana. Amsterdam 2307,96—2310,32. Berlin 1366,60—1377,40. Bruselj 798,99—802,93. Curih 1105,85—1111,35. London 166,93—168,53. Newyork 3372,81—3401,07. Praga 142,35—143,21. Pariz 225,26—226,38. Trst 291,47—293,87.

Promet na zagrebški borzi 31.561 Din. Curih. Belgrad 7,02. London 15,10. Newyork 307,125. Bruselj 72,25. Milan 26,40. Madrid 42,25. Amsterdam 208,65. Berlin 123,90. Dunaj 73,23 (57,60). Stockholm 77,85. Oslo 75,85. Kopenhagen 67,40. Praga 12,88. Varšava 58,25. Atene 2,93. Carigrad 2,50. Bukarešta 3,05. Helsingfors 6,67. Buenos-Aires 0,7075.

Vrednostni papirji

Tudi danes je bila tendenca čvrsta, čeprav belgrajska borza ni poslovala. Tečaj na ljubljanski in zagrebški borzi so vsi večinoma narasli, pa tudi promet je bil znanen. Na zagrebški borzi je znašal: vojna škoda 2500 kom. 7% inv. pos. 100.000, 6% begl. obveznice 200.000 in 7% Bler. pos. 3000 dol. Ljubljana. 7% inv. pos. 71—72, agrarij 41—42, vojna škoda 348—352, begl. obv. 59—60, 8% Bler. pos. 67—68, 7% Bler. pos. 59—60, 7% pos. DHB 67 den.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71—71,50 (71,50), agrarij 42—45, vojna škoda 348—350 (348,350), 2. 349—350, 3. 349—351, 6% begl. obv. 59—60 (59,60), 8% Bler. pos. 67 den., 7% Bler. pos. 59,50—60,50 (60), 7% pos. DHB 70—72. — Delnice: Narodna banka 4650 den., Priv. agrar. banka 232—237, Našice 400 den., Trboveljska 105—110.

Zitni trg

Budimpešta. Tendencia slaba. Promet omejen. Pšenica marec 16,16—16,20, zaklj. 16,17—16,18, maj 16,60—16,65, zaklj. 16,61—16,63, rž marec 13,37—13,42, zaklj. 13,36—13,37, maj 13,68—13,71, zaklj. 13,68—13,69, kuruza maj 11,42—11,50, zaklj. 11,41—11,42.

Sport

Smučanje v Švici

Medtem ko pri nas tako težko pričakujemo snega, ga imajo v Švici v izobilju. Ze v začetku sezone je v švicarskem pogorju zapadel sneg in od vseh švicarskih zimskih središč poročajo o izborni smuku.

Veliko rešamo delajo švicarji s svojimi smučarji. Pod naslovom: »Tudi vi se morate naučiti smučati« vabijo gošče v svoja res krasna zimska letovišča. Zimski sport, zlasti smučanje, se je v zadnjih letih tako razvil, da so nesmučarji v manjšini. In kako se počuti oni, ki je v manjšini, si lahko predstavljamo.

Mlad in staro — vse — ne samo vesela nile-dina, hili v krasne smučarske paradiže, da se od-dahnje od monotonega in zadušnega mestnega življenja in vsi to množico prepaja samo ena misel: Tudi jaz hočem smučati!

Prejšnje čase si ni bil nihče popolnoma na jasnem, kako bi si ustvaril smučarsko tehniko. Smučski učitelj je v smučskih knjig je bilo sicer dovolj, toda vsak učitelj in vsaka knjiga je učila drugo metodo. Toda od zadnje zime, ko se je uvedla enotna tehnika v vseh švicarskih šolah, ki so vključene v zvezi švicarskih smučskih šol, je splošna deviza: Enostavna tehnika, hiter uspeh.

Švicarske smučke šole se nahajajo v vseh zimskih letoviščih. Pouk je razdeljen v razrede, je po-ceni in se podaja istočasno. Od najenostavnejših prvih se stopnjuje pouk metodno do težjih, tako, da že v najprejšnjem času začetniki lahko sami vo-zijo.

Švicarske smučarske šole so pričele že eredi decembra ter jih je bilo tedaj odprtih kar 60. Snega pričakujejo to zimo še mnogo. Rekord je bil dosežen v tem pogledu leta 1925, ko je bilo na Borniju 6,20 m snega. Novembra ga je bilo tam že pet metrov.

Tako je seveda v Švici. Toda le najpetičnejši ljudje si morejo privoščiti ta luksuz v pravem po-menu besede, kajti Švica je daleč in vožnja mnogo slane. Poleg tega pa je treba še mnogo časa. Ker vsega tega nimamo, bomo šli pač v naše planine, ki so prav tako lepe kakor one v Švici, le snega bi potrebovali in raj bomo imeli potem — doma!

Razpis smučarskih tekem

za drž. in svevno prvenstvo Jugoslavije ter 2. ko-lo veselovanskega smučarskega prvenstva.

JZSZ razpisuje v dnevih od 22. do 27. januarja smučske tekme na Bledu, ki se bodo vršile po slededem vrstnem redu: dne 22. jan. startni tek 5x10. Start ob pol 9 v bližini hotela Astorije na Bledu. — 24. jan. tekma na 16 km kot samostojna tekma in kot prvi del komb. tekmovalca. Start ob pol 9 v bližini hotela Astorije na Bledu. — 25. jan. tekma v smuku s Kokošinec na Bled, višinska razlika 900 m. Start ob 12 na Kokošinec, cilj nad blejskim letoviščem. — 26. jan. tekma v slalomu na pobočju nad potjo v Radovnu. Start ob 10. — 27. jan. tekma v skokih kot drugi del komb. tekmovalca in kot samostojna tekma v skokih na skakalnici v Žaki. Start ob pol 11 dopoldne. — Tekmuje se po zveznem pravilniku za smučske tekme, odnosno po mednarodnem tekmovalnem pravilniku.

Tekme se ocenjujejo: 1. za državno prvenstvo: tekmovalce v komb. tekmi (tek in skoki); 2. za zvezna prvenstva: tekmovalce na 16 km, v smuku, slalomu in skokih; 3. tekmovalce v drugem kolu za veselovansko prvenstvo: v tekmi 5x10 km, komb. tekmovalce v tekni in skoku ter alpsko komb. tekmovalce v smuku in slalomu.

Pravila udeležbe: 1. za državno prvenstvo morejo tekmuovati vsi pri Zvezi verifikirani tekmuovalci, kakor vsi tekmuovalci, vključeni pri mednarodni smučski federaciji, ako se prijavijo preko svojih zvez; 2. za zvezna prvenstva samo člani klubov, verifikirani pri JZSZ; 3. za veselovansko prvenstvo: tekmuovalci izvsake Republike, ki so članje pri JZSZ.

Loč. za prijavo: Prijave je poslati Zvezi naj-kasneje do 18. t. m. s točno izpolneno obvezno prijavnico. Na prijavo brez prijavnice in na prijave, ki jih ne bi predložili klubov, se vodstvo tekem ne bo odzvalo. Prijave, ki bodo dosele po 18. januarja, more vodstvo tekem upoštevati le tedaj, ako jih more se uvrstiti v zvežanje in ako je za vsako prijavo in vsako dopolnilno prilogo zamudna taksa 10 Din. Klubi naj pripravijo samo tiste tekmuovalce, ki bodo na tekmovalce res nastopili. Za tekmuovalce, ki jih je klub prijavil, a ki brez zadostne opravilne na dan tekmovalca ne nastopijo, bo Zveza obremenila vsak klub za vsakega tekmuovalca in vsako prijavljeno disciplino z globo 20 Din za tekmovalca. — Zveza se za vsa tekmovalna skupaj, in sicer 21. januarja ob 16 v hotelu Jodker na Bledu. Istotako je objava proge za tekme naslednjega vsakega dne dnevnega ob 17 in razdelitev številk. Delegati klubov pozivamo, da se pri zvežanju, ki ga opravijo istočasno tekmovalne številkke proti položajni kavelje

to Din na vsako število. Kavelja se vrne takoj, ko prejme Zveza vrnjeno tekmovalno število.

Darila. Razpisana so sledeča darila: 1. v tekmah za državno prvenstvo prejme zmagovalce naslov prvaka Jugoslavije za leto 1935, častno darilo in diplomu. Drugi in tretji darilo. — 2. Zvezna prvenstva. V vsaki razpisani disciplini prejme zmagovalce naslov Zvezni prvak za leto 1935 v dotični disciplini ter diplomu. — 3. V veselovansko prvenstvo prejme zmagovalce in polovice tekmovalcev, ki so dosegli takšno diploma, dotično prvenstvo zmagovalci končno darilo šole po tretjem kolu, ki se vrši drugo leto na Českoslovaškem.

Nastanitev tekmovalcev. Vsi tekmuovalci bodo nastanjeni, v kolikor se pravočasno prijavijo za stano-vanje in hrano, na Bledu v hotelu Union in okoliških hišah po ceni 35 Din za osebo. Kdor reflektira na to stanovanje in hrano, naj podlje istočasno s prijavo Zvezi tudi denar za hrano in stanovanje. — Gusti odbor in predsedstvo tekme objavijo pomenje, ravno tako tudi sodniški odbor. Zvezna pisarna bo posla-vala od 21. januarja naprej na Bledu v hotelu Jodker — Jugoslovanska smučarska Zveza, Ljubljana.

Nedeljski sport. V Kranju je gostovala ljubljanska Grafika ter odigrala prijateljsko tekmo s Korotanom, ki je končala s 5:3 (3:1) za Grafiko.

Stužbene objave OZSP. Z dne 28. decembra 1934 se verifikiralo za TK Skala Jesenice: Bogos, K. rojstni drugo, Stroz Zdravko, Travnorik Martin, Pra-protnik Alojz, Zlokar Vinko, Skrinjar Ladislav; za SK Lesce: Zagar Lovro in Vrhune Vili. — SK Lesce se poziva, da takoj dostavi za Stuller Klavdija zdravniško potrdilo in znesek 12,50 Din. Smučarski klub Jezersko se poziva, da dostavi potrdilo za vse v veri-fikacijo predložene člane zdravniška potrdila in točno pristojbino. Skala, Jesenice, se poziva, da dostavi za Urbar Slavko odjavnico od SK Bratstvo. — Vrečko Martin član SK Lesce, se mora posredno, poimenuje zdravniško potrdilo, kakor se mora tudi pred vsa-kim tekmovalcem poslati pregledni in predložiti pred vsako tekmo zdravniško potrdilo komisiji. Smučskemu odesku SPD Kranjska gora se izjemoma dovolji pri-rediti dne 18. t. m. alpsko kombinacijo, smuk in slalom. Smučarskemu klubu Jezersko se dovolji preložit mod-likobno tekmo na 18 km, določeno za 1. 1. 1935, na 10. 2. 1935. Ker SK Sora v Skofji Loki ne more radi tebu, ovr postati član Zveze, se vse prireditve imenovane kluba s tem anulirajo. Za tečaj na Kravcu se od strani Zveze ne poroče odloži, kakor se mora tudi pred vsa-kim tekmovalcem poslati pregledni in predložiti pred vsako tekmo zdravniško potrdilo komisiji. Smučskemu odesku SPD Kranjska gora se izjemoma dovolji pri-rediti dne 18. t. m. alpsko kombinacijo, smuk in slalom. Smučarskemu klubu Jezersko se dovolji preložit mod-likobno tekmo na 18 km, določeno za 1. 1. 1935, na 10. 2. 1935. Ker SK Sora v Skofji Loki ne more radi tebu, ovr postati član Zveze, se vse prireditve imenovane kluba s tem anulirajo. Za tečaj na Kravcu se od strani Zveze ne poroče odloži, kakor se mora tudi pred vsa-kim tekmovalcem poslati pregledni in predložiti pred vsako tekmo zdravniško potrdilo komisiji. Smučskemu odesku SPD Kranjska gora se izjemoma dovolji pri-rediti dne 18. t. m. alpsko kombinacijo, smuk in slalom. Smučarskemu klubu Jezersko se dovolji preložit mod-likobno tekmo na 18 km, določeno za 1. 1. 1935, na 10. 2. 1935. Ker SK Sora v Skofji Loki ne more radi tebu, ovr postati član Zveze, se vse prireditve imenovane kluba s tem anulirajo. Za tečaj na Kravcu se od strani Zveze ne poroče odloži, kakor se mora tudi pred vsa-kim tekmovalcem poslati pregledni in predložiti pred vsako tekmo zdravniško potrdilo komisiji. Smučskemu odesku SPD Kranjska gora se izjemoma dovolji pri-rediti dne 18. t. m. alpsko kombinacijo, smuk in slalom. Smučarskemu klubu Jezersko se dovolji preložit mod-likobno tekmo na 18 km, določeno za 1. 1. 1935, na 10. 2. 1935. Ker SK Sora v Skofji Loki ne more radi tebu, ovr postati član Zveze, se vse prireditve imenovane kluba s tem anulirajo. Za tečaj na Kravcu se od strani Zveze ne poroče odloži, kakor se

NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA — Začetek ob 20
Torek, 8. januarja: Zaprt.
Sreda, 9. januarja: *Matiček se ženi*. Red A.
Četrtek, 10. januarja: *Zolufje ostali*. Red C.

OPERA — Začetek ob 20

Torek, 8. januarja: *Stirje grobljani*. Red B.
Sreda, 9. januarja: *Jenufa*. Red Sreda.
Četrtek, 10. januarja: *Rigoletto*. Red Četrtek.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 8. januarja ob 20: *Carjevič*. Red A. Znižane cene.
Sreda, 9. januarja: Zaprt.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 8. januarja: *Cvrček za pečjo*. Gostovanje ljubljanske drame.

Naznanila

Ljubljana

1. Kulturni odsek Katoliške akcije za frančiškansko župnijo priredi drevi prvo predavanje v novem letu. Predaval bo g. dr. Kraljevič o okultizmu. Začetek ob 20. Vsi člani in prijatelji vabljeno!

1. Peski zbor Glasbene Matice. Moški zbor danes ob 15.45 pri cerkvi sv. Jakoba, ob 20 vaja moškega zbora.

1. Kino Kodeljevo predvaja danes in jutri ob 8 film *»Inga in milijoni«* (Brigita Helm). Cene znižane.
1. Sestanek jugoslovanskega kirurškega društva, sekcija ljubljana, bo nocoj ob 18 v predavalnici ženske bolnišnice v Ljubljani. Program: Primarij dr. Minarž Fr., šef ortopedskega oddelka; Organizacija bolnišnic in zdravniškega stanu na Angliškem. Dr. Pompe J., asistent otolskega oddelka; Odravljene primeri ologene septične tromboze sin. sigmoid, et ven. jugular. lut.

1. Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija ljubljana, vabi k predavanju, ki bo v sredo, 9. januarja ob 20 v društvenem lokalu na Kongresnem trgu 1-II. Predaval bo univ. prof. g. dr. inž. A. Kral o »Svetovni konferenci o pogonskih silah«. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

1. Praški kvartet, preje Zika kvartet, koncertira v Ljubljani v petek, 18. januarja v filharmonični dvorani, na kar že danes opozarjamo vse prijatelje slavnega kvarteta.

1. Nočno službo imajo lekarnar: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič.

Maribor

1. Vabilo na 1. redni občni zbor »Delavske godbe trdnice Ehrliche«, ki se vrši v nedeljo, dne 13. januarja 1935, ob 9 dopoldne v gostilni »Pri Lokomotivi« (Golob) a sledočim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo revizorjev; 5. Volitev novega odbora; 6. Službeni. Člani se naprošajo, da se ob 9 na zadostno število članov udeležijo. V službi, da ob 9 ni zadostno število članov, se vrši občni zbor po istem dnevnem redu in pri vsakem številu članstva eno uro kasneje. — Do linček Ivan, predsednik; Verlič Herman, tajnik; Kovacič Amand, blagajnik.

Celje

1. Gostovanje ljubljanske drame. Drevi ob 8 gostuje celjskem mestnem gledališču ljubljanska drama z Dickensovo božično igro »Cvrček za pečjo«.
1. Društvo jugoslovanskih akademikov v Celju naznaja, da je predavanje dr. Zvečan, ki je bilo napovedano za danes, radi gostovanja ljubljanske drame prestavljeno na četrtek. — V sredo ob 8 zvečer predava v dvorani Delavske zbornice g. prof. dr. Šijanec o sodobni slovenski likovni umetnosti.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 8. januarja: 12.15 Zbor donskih kozakov na ploščah 12.50 Poročila 13.00 Čas, harmonika in citre na ploščah 13.00 Otroški kotiček (Maks Simončič) 13.20 Kako naj se opremi nevesta (gospa Minka Krofova) 13.40 Radijski orkester 13.50 Nacionalna ura 20.00 Čas, jedilni list, program za sredo 20.10 Slovenske božične pesmi in duetu, poleta gđin Rudolfova in Koračanova 21.10 Radijski orkester, vmes čas in poročila 22.30 Angliške plošče.

Drugi programi:

TOREK, 8. januarja. Belgrad: 18.30 Narodne pesmi 20.00 Prenos iz gledališča — Dunaj: 17.35 Schumann: Karneval 20.30 Radijski kabaret 23.30 Jazz 24.30 Plošče — Budimpešta: 19.25 Vokalni koncert 20.10 Izjava 22.00 Glasbena glasba 22.00 Plesna glasba — Italija: 17.10 Zabavni koncert 20.45 Opera »Zbogom, mladosti!« 22.00 Orkestralni, vokalni in instrumentalni koncert — Praga: 19.30 Opera »Dobrota«, Förster — Varšava: 20.15 Literarni večer 21.15 Evropski koncert iz Finske 22.05 Plesna glasba — Nemčija: 20.15 Ljudstvo hoče k ljudstvu, radijska pesnitev — Berlin: 18.30 Melodije iz oper in tonfilmov 21.00 Brucknerjev koncert — Köln: 19.00 Plošče 21.00 Plotovova glasba na ploščah 19.00 Radijski orkester 21.00 Frankfurt — Pratiška: 19.00 Plesi Nemcev v inozemstvu 21.00 Improvizacije na orglah — Lipska: 19.00 Radijski orkester 21.00 Vesel večer — Frankfurt: Stuttgart: 21.00 Orkestralni koncert — Monako: 19.00 Godba na pihala 21.00 Januar, radijski koledar — Zürich: 20.00 Orkestralni koncert 21.10 Liszt v Weimarju — Strassburg: 19.30 Radijski orkester 21.30 Wagnerjev koncert.

Tekma okrog sveta

Saj to je bil prav tisti časopis, ki ga je omenil nastavljenec poslaništva, ko je po telefonu poklical. Radovedna je iskala vest, ki naj bi omenjala njen prihod v Peking, a našla je samo svoje ime in ime Dietka Gordona v seznamu tujcev hotela du Nord. To je bilo povsem v redu. Kaj neki drugega naj bi pisali o Ethel Hurst?

Na drugem mestu je našla mastno natienjeno vest o Gordonovem prihodu okrog sveta, ki je kljub zamudi časa pri reševanju jettikov sibirskega ekspres iz rok banditov, prišel v Peking nekaj dni prej, kakor bi bil po svojem načrtu mogel dospeti. O Billyju Allamu ni bilo nobenih vesti, in Clarku pa je bilo znano samo to, da je dosegel Majmačin.

Predstava je še nekaj strani časopisa, toda kmalu je ugotovila, da je njih vsebina nič ne zanima. Čudna lenobnost se je je polastila ter kakor tenčica zastirala njene misli. Tudi v obeh je začutila nenavadno, dotlej neopazeno slabost. Črke v časopisu so začele plesati vse križem in v vseh udih je čutila veliko težo, tako da se ji je naposled zdelo že preko mere težavno, držati časopis v rokah. Hotela ga je položiti nazaj na mizo, a zdrknil ji je iz rok in zafrtal na tla.

Nekaj časa je ležala v popolni sproščenosti. Ni vedela, koliko časa, in bila je preveč utrujena, da bi svojim mislim dala jasno podobo. Nenadoma jo je obšel strah.

Njen pogled je bil brez namena in brez vsake jasne predstave ošilil okno kajute. Kar je tam ugledala, je prešinilo njeno telo kakor poživiljač električni tok, v trenutku se je zopetavila omami, v katero je bila zašla, ter jo premagala.

Kaj je bilo to? Tamle je bila obala čisto ploščata. Mesto da bi se čoln približeval gotovo zelo

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enkolonsko 3 mm visoka pletina vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert. —

Službeiščejo

Trgovska pomočnica
želi službo, najraje v Celju ali bližini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 131.

Zoboteh. praktikant
v 3. letu — želi spremeniti mesto. Rutar, Maribor, Krčevina 27. (a)

Vajenci

15 leten fant
zdrav, poštenih staršev, se želi izučiti mehanike ali ključavničarstva. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 250. (v)

Službodob

Prvovrstna kuharica
za restavracijo, se sprejme takoj ali s 15. januarjem. Hotel »Novi Svet«, Maribor, Jurčičeva 7. (b)

Radio-tehnika

popolnoma samostojnega v popraviljanju evropskih in ameriških radioaparatur, isče vodilna radio-trgovina v Zagrebu Pismene ponudbe z zahtevno plačo in prenosni spričeval je poslati na

INTERREKLAM d. d.
Zagreb, Masarykova 28
pod št. 418-29

Prodajalka

sposobna tudi za pisarniške posle — se takoj sprejme. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prodajalka takoj« št. 240. (b)

Predelavca

energičnega — za cestna dela — takoj sprejemem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Praksa« 230. (b)

Garderobko

sprejme kavarna »Metropol« (Miklič). (b)

Iščem hišnika

za Aleksandrovo cesto. Prednost imajo mali obrtniki in šoferji. Pismene ponudbe na poštni predal št. 38. (b)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

60.000 Din posojila
iščem proti garanciji. Dam razen obresti še popolno oskrbo v zdraviliškem kraju Spodnje Štajerske. Ponudbe pod »Varno« št. 280 upravi »Slovenca« Maribor. (d)

Stanovanja

Stanovanje
2 sobi, kopalnica in priključek, oddam 1. februarja. Goriška ul. 9. (c)

Stanovanje
2 ali 3 sobe, parket, pralnica, kopalnica, solnčno oddam februarja. Dolenjska cesta 80. (c)

Glasba

Gramofon
»His Masters Voice« — še skoraj nov, poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod »Poceni« št. 204. (g)

R. Warblnek

najstarejša in vrhovna klavirjeva
Ljubljana
Gregorčičeva ul. 5 I.

Prodaja inozemskih in lastnih izdelkov. Strokovna glasbena popravila in uglaševanje. Nacenejša izpopolnjevanja. Obročna odplačevanja.

Radio

4 cevni, baterijski, dobro ohranjen poceni napredaj. Naslov v upravi »Slov.« po »Ugodno 205«. (j)

»ALGA« ZA MASAŽO PROTI REVMAZIZMU. ISIASU, BOLEČINAM V KOSTEH, ZBADANJU IN RAZTEZANJU MIŠIC

Na dlan roke si izlijte nekoliko »Alge« ter drgnite vzdolž mišic oni del telesa, kjer občutite bolečine. Ko se je dlan ogrela in posušila, jo namočite nanovo in zopet drgnite. Tako ponavljajte večkrat, nato pa ovijte nadrgnjeni del telesa z volneno krpo ali robcem. Masirati je treba dva do trikrat dnevno, po potrebi tudi večkrat. Če po prvih masiranjih boste imeli prijeten občutek in olajšanje bolečin. Kakor hitro občutite tudi najmanjšo nerazpoloženje in raztezanje, nadrgneno telo z »ALGO«, ker je to lahko pričetek težkega obolenja, ki ga boste z malo »ALGO« preprečili.

»ALGA« se dobi povsod. — 1 steklenica 14 Din (Reg. s. br. 18117-32.)

Vnajem

ODDAJO:
Velike prostore
suhe in svetle, prikladne za vsako industrijo, posebno za pletilstvo, takoj ceno oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 243. (n)

Prodajo

Ce avto svoj stari prodajam ali motorja bi znebil se rad hrz koncu te mnogo prižen Slovenec najmanjši inšerai

Stroški fižol
v slanici po 3 Din. Sever & Komp., Ljubljana. Gosposvetska cesta 5. (l)

PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi

Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Šivalni stroj

Jaxov, rabljen — ugodno napredaj. Poizve se: Zidovska steza 6/II. (l)

Trgovci, pozor!
Moški klobuki napredaj pod tovarniško ceno z vsem inventarjem pri: Tanko, Stari trg 4. (l)

Obrt

za plesarska, sobo- in črkoslikarska dela

Priporoč

J. HLEBŠ
družba z o. z., Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 21. Telefon 30-70.
Delo točno, solidno in pod garancijo. Najnovejši vzorci. — Cene nizke.

Kupimo

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Pastie na svoje zdravje in na svojo obutev!

HEVEAX

Furisti, lovci, smučarji in vsi oni, ki imajo bodisi poklicno, bodisi v zabavo opravka v vlažnem terenu ali v snegu naj uporabljajo mazilo HEVEAX, za katero jamčimo, da napravi vsako obutev nepremokljivo. — Dobiti jo je v vseh specialnih trgovinah ali pri glavnem založniku: Lekarna Mr. M. Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta 1.

ZENINI! NEVESTE!

V zakonu se Vam obeta lepa, a zelo težka naloga, vzgoja Vaših otrok. Zato Vam priporočamo knjigo:

Volc: OTROK

I. in II. del

Poglavja o vzgoji, katera Vam pomagajo, da dosežete lepe uspehe na vzgojnem polju.

Knjiga ima dva dela, v katerih Vam podaja pisatelj točne smernice za vzgojo Vaše dece. Vse potrebno najdete v tej knjigi — kako odpravite otroku slabe lastnosti ter ga dovedete čez vse strmine življenja k vzvišenemu cilju, da postane pravi krščanski mož ali žena, kakršne tako nujno rabi slovenski narod.

Knjiga stane I. del nevezan Din 25.—, vezan Din 35.—; II. del nevezan Din 24.—, vezan Din 34.— ter se dobi pri

H. NIČMAN - LJUBLJANA
Kopitarjeva ulica 2

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom težke izgube naše iskreno ljubljene soproge, mame in stare mame, gospe

Jožefe Mole roj. Majer

se tem potom vsem najtopleje zahvalujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, stanovskim tovarišem in končno vsem prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti. Sv. maše zažidnice se bodo brale dne 15. t. m. v cerkvah sv. Janeza in sv. Jakoba.

V Ljubljani, dne 7. januarja 1935.

Zalujoči ostali.

Amalija Šeber roj. Cvek

hišna posestnica

danes po kratki in mučni bolezni, previdena s svetotajstvi, za vedno zapustila.

Na njeni zadnji poti k Sv. Križu jo bomo spremili v torek, dne 8. januarja 1935 ob 4 popoldne iz hiše žalosti Rožna ulica 5.

Ljubljana, dne 6. januarja 1935.

Franc Šeber, tapetniški mojster, soprog. Franci,

Lorica in Anica, otroci.

CLARK JE ZOPET TU IN SKRBI, DA BI SE TO ZVEDELO

Gordon je stopil v potovalno pisarno svojega hotela, da bi poizvedel o možnostih za nadaljevanje poti.

Proti San Franciscu je imel tri linije na izbiro: prekoceansko službo Dollar Steamship Line, Pacifiško linijo iste družbe ter Nippon Yusen Kaifu.

Prvi dve sta že vnaprej odpadli kot tekmovalki za potovanje okrog sveta v čim krajšem času, zakaj parobrodi prve linije so potrebovali štiri in dvajset, druge linije pa celo trideset dni iz Sanghaja prek japonskih pristanišč do Honoluluja. Samo najhitrejša zveza bi mogla priti v poštev. To so bili parobrodi japonske Yusen Kaifu s šestnajstim dnevi za isto pot.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.

Na žalost pa so bili določeni dnevi odhoda zelo neugodni. Parobrod »Tenjo Maru« je bil prav pred dvema dnevi odplul iz Sanghaja; naslednji je odhajal 12. marca — za Gordona povsem nemogoč dan.